

ТОШКЕНТ ОҚШОМЖИ

ШАХАР ИЖТИМОИЙ-СИЕСИЙ ГАЗЕТАСИ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган № 139 (9.789) 2002 йил 25 ноябрь, душанба Сотувда эркин нархда

XXI аср саҳоси Барча манбалардан олинган сўйги хабарлар

Мамлакатимизда

ИСЛОМ КАРИМОВ НАТО САММИТИДА ИШТИРОК ЭТДИ

УзА махсус мухбири А. Бобоев Прагада хабар қилади.

Илгари хабар қилингандек, НАТО-Евроатлантика ҳамкорлик кенгаши саммитида иштирок этиш учун Прагада ташир буьрган Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов НАТО Бош қотиби Жорж Робертсон билан учрашди. Музокарада Ўзбекистон ва НАТО ҳамкорлигининг бугунги аҳоли, дунёдаги сиёсий вазиити, терроризминг қарши кураш билан боғлиқ масалаларда фикр алмашилди. Жорж Робертсон Ўзбекистонда изчиллик билан амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотлар, Президент Ислон Каримовнинг жаҳонда тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш борасидаги ташаббусларини юқори баҳолади. Томонлар ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантириш лозимлигини алоҳида таъкидлашди.

Шунингдек, Шимолий атлантика иттифоқида аъзо мамлакатлар раҳбарлари томонидан НАТОнинг ҳарбий тузилмасини ислоҳ этиш бўйича муҳим қарор қабул қилинди. Жумладан, тез ҳаракатланувчи бирлашган кучларни ташкил этиш ва унинг салоҳиятини янада ошириш лозимлиги таъкидланди.

22 ноябрь кунин Президент Ислон Каримов Прагадаги хашаматли «Конгресс-центр»да АҚШ давлат қотиби Колин Пауэлл билан учрашди. Сўхбат чоғида Ўзбекистон билан АҚШ ўртасида тобора ривожланиб бораётган муносабатлар, жаҳонда ва минтақамизда хавфсизликни таъминлаш ҳамда халқаро террорчиликка қарши курашда ҳамкорликни кенгайтиришга оид масалалар муҳокама этилди. АҚШ давлат қотиби Колин Пауэлл Ўзбекистоннинг халқаро террорчиликка қарши курашда қўрсатаятган амалий ҳаракатларини юқори баҳолади.

Президент Ислон Каримов НАТО-Евроатлантика ҳамкорлик кенгашига аъзо давлат ва ҳукумат раҳбарлари ҳамда Европа Иттифоқи олий вакили даражасида ўтган мажлисда нутқ сўзлади.

Давлатимиз раҳбари шу кунин Франция Президентини Жак Ширак билан ҳам учрашди. Икки давлат раҳбарлари сўхбат чоғида Ўзбекистон билан Франция ўртасидаги кенг қамровли алоқалар, дунёдаги вазият, халқаро террорчиликка қарши ҳамкорликда кураш чоралари, Афғонистонда амалга оширилаётган тиклаш ишлари ҳамда томонларни қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан фикр алмашди.

Шу билан Прага саммити ниҳоясига етди.

ПОЙТАХТНИНГ бир кунин Янгилликлар, воқеалар

Шахримиздаги «Анат» қўшма корхонасиде тайёрланаётган сифатли маҳсулотларга талаб тобора ортиб бормоқда.

СУРАТЛАРДА: қўшма корхона-лодларин; корхонанинг таърибли ишчиларидан бири Валентина Егина. Сергей Любич олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЕВРОАТЛАНТИКА ҲАМКОРЛИК КЕНГАШИ САММИТИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Мухтарам Раис жаноблари, Хурматли давлат ва ҳукуматлар раҳбарлари,

НАТОнинг бугунги кунинда ғоят нуфузли анжуманида сўзга чиқиб имкониятни берилганлиги учун миннатдорлик билдиришга, шунингдек муҳокама этилаётган масалалар юзасидан ўз фикр-мулоҳаза ва тақлифларини қисқача баён этишга ижозат бергайсиз.

Биринчидан, 2001 йил 11 сентябрдаги ғожеғли воқеалар ҳамда дунёнинг турли бурчаларида тасқоррланиб келаётган муҳидиш террорчилик ҳужуғлари натижада мутлақо беғуноҳ одамлар қурбон бўлиши ушбу даҳшатли таҳдиддан бирон-бир мамлакат ўзини беҳавотир сезолмаслиги ҳақидаги аччиқ ҳақиқат аён бўлди. Хавфсизликни, чиндан ҳам, якка ҳолда таъминлаш қийинлиги ва фақат ҳаммажнат саъй-ҳаракатлар билангина терроризм балосининг олдини олиш ва бар-тароғ этиш мумкинлиги эътироф этила бошланди.

Биз НАТОга янги аъзолар тақлиф этиш, унинг таркибига кир-майилган мамлакатлар, аввало, Россия билан сифат жиҳатидан янги муносабатлар ўрнатилиши, шунингдек, НАТО тузилмаларини хавфсизликка нисбатан янги тақ-дидларга мослаштириш ва ўзгар-тириш билан боғлиқ бошқа чора-тадбирларни амалга оши-ришга оид қарорларни қўллаб-қувватлаймиш.

Бизнинг минтақадаги хавф-сизлик билан боғлиқ аҳвол ҳақида сўз кетганда, шуни ало-ҳида таъкидлаш керакки, у бир йил аввалги ҳолатдан жиҳидий фарқ қилади.

Минтақамиздаги мамлакатлар Афғонистон ҳудудидеги босқин-чи ва террорчи кучлар томонидан ҳар йили соғир этиладиган қўпровулик ҳужуғларидан халос бўлди. Энг муҳиди, уларнинг ортидан турган, ҳалдидан ошган толибларнинг ҳудудимизга бос-тириб кириши таҳдид билан боғлиқ доимий хавф-хатардан қутулди.

Ўзбекистон, Афғонистонда амалга оширилган операциянинг ғоят масъулиятли даврида анти-террористик коалицияни

қўллаб-қувватлаш юзасидан ўзи учун осон бўлмаган қарор қабул қилган мамлакат сифатида ушбу таҳдид бартараф этилгани учун барча давлатларга, биринчи нав-батда, халқаро террорчилик ўчоқ-ларини йўқ қилиш ҳамда Афғон-истонни тинч ҳаётга қайтариш борасидаги ҳаракатларга бош бўлган ва асосий масъулиятни ўз зиммасига олган АҚШга ўз мин-натдорлигини билдиради.

Шу билан бирга, биз яхши ангайлмишки, Афғонистондаги ҳамда чегара ҳудудларидеги му-раккаб вазият ҳали ўзининг тулақ ечимини топгани йўқ.

У ерда ҳали ҳал қилинмаган қўллаб муаммолар мавжуд.

Улар, аввало, қуролсизланти-риш, миллий армия ва давлат бошқарувини шакллантириш, Афғонистонни тинч ҳаётга қай-тариш бўйича дастурларни амалга ошириш ва зарур маблағларни топши ҳақидаги Токио конфе-ренцияси қарорларини бажаришдан иборат.

Шу муносабат билан, менинг назаримда, муҳим бир хулосани айтиш лозим.

Бугун халқаро ҳаммажнат Афғонистон ўн йиллар мубайни-га турли тоифадаги ақидапараств-лар, экстремистлар ва террорчи-лар учун полигонга айланганини бефариқ кузатиб келди. Афғонис-тоннинг бу аянчид тажрибаси, аввало, шундан далолат беради-ки, замонавий тарраққет учун энг хавфли таҳдид бўлган террорчи-лик балоси оқибатларига қарши курашни уни юзага келтирадиган сабабларни ўз вақтида бар-тароғ этишдан қўра қийин ва мураккаброқдир.

Шу нуқтани назардан, АҚШ-нинг жаҳоннинг бошқа минта-қаларида, хусусан, Ироқда воқеа-ларнинг бундай салбий туе оли-шига йўл қўймасликка интилиш борасидаги қатъий ва изчил пу-озицияси қўллаб-қувватлашга му-носиб.

Иккинчидан, Бугунги кунда халқаро террорчилик ўзи озиқ-ланмаётган, тобора нарқо-агрессия тусини олаётган нарқо-котрафик билан чамбарчас боғ-лиқ кетмоқда.

Нарқотиклар ишлаб чиқариш ҳажми тобора ортиб бораётгани

ва дунёдаги энг йирик нарқо-трафик каналлардан бири Афғон-истондан бошланиши жиҳидий таъшиш уюғотида.

Улкан молиявий ва бошқа ре-сурсларга эга бўлган халқаро нар-қотрафик — энг аввало, қудрати-ли, яхши уюшган, бугунги кунда деярли бутун дунёни қамраб ол-ган тизим сифатида миллионлаб одамларнинг ҳаётига таҳдид сол-моқда.

Афсуски, бугунги кунда тур-ли халқаро ташкилотлар шафё-лигида амалга оширилаётган қўллаб дастурлар ва Марказий Осиё минтақасида ушбу таҳдид-га қарши қўйилиши мумкин бўлган чора-тадбирлар ўзаро яхши мувофиқлаштирилмаган, молиявий ҳамда моддий ресурсл-ар билан етарли даражада муе-тақамланмаган.

Менимча, ушбу тарқоқ дав-турлар ўрнига, аввало, маъмур даҳшатли таҳдид манбаларини бартараф этиш ва минтақада “хавфсизлик камари”ни шакл-ландиришга қаратилган чора-тад-бирлар тизимини яратиш керак. Янгила марказдан бошқарилаши-ган аниқ, қатъий, пухта ўйлан-ган профилактика ва оғоҳ этув-чи чора-тадбирлардан иборат бу тизимни ташкил этиш зарурли-гини эса исботлашга ҳожат йўқ.

Учинчидан, Ўзбекистон НАТОга аъзо мамлакатларнинг Марказий Осиё давлатлари би-ки, замонавий тарраққет учун энг хавфли таҳдид бўлган террорчи-лик балоси оқибатларига қарши курашни уни юзага келтирадиган сабабларни ўз вақтида бар-тароғ этишдан қўра қийин ва мураккаброқдир.

Биз НАТО билан тобора ри-вожланиб бораётган ҳамкорлиги-мизни юксак қадраймиш ва Кур-ролиш Кучларимизни ислоҳ қилиш, ҳарбий кадрларни тайёр-лаш учун ўқув ва ахборот мар-казларини ташкил этиш, чегара-ларни замонавий вოსиталар бил-ан жиҳозлаш, террорчиликка қарши курашни борасида тайёр-гарликни янада тақомиллашти-ришга йўналтирилган шериқли муносабатларимизни кенгайти-риш тарафдоримиз.

Шу билан бирга, биз НАТО ва Евроатлантика ҳамкорлик кенгаши билан демократик ва

ТАНЛОВЛАР

Президент асарлари билимдони

Келажакимиз эгалари бўлмиш ёш авлоднинг ҳар томонлама етук ва салохиятли, ақдан ва жисмонан баркамол бўлиб воғга етиши йўли-да кўп саъй-ҳаракатлар қилинмоқ-да. Ўтказилаётган кўрик-танлов-лар, фан олимпиадалари, қизиқар-ли беллашувлар айнан мана шу мақсадларга хизмат қилмоқда.

Кунин кеча шаҳар Халқ таълими бoш бошқармаси, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Тошкент шаҳар бўлими Кенгаши ва шаҳар ўқитувчи-лар малакасини ошириш ва қайта тай-ёрлаш институти ҳамкорлигида ша-ҳар мактаб ўқувчилари ўртасида «Пре-зидент асарлари билимдони» кўрик-танловининг пойтахт бoсқичи бўлиб ўтди.

Танловда туманларда голибликни қўлга киритган ўн битта юқори синф ўқувчилари иштирок этиб, Президент асарлари юзасидан реферат ва ижодий иш (иншо ёки расм, тасвирий санъат намуналари ёки шеър)лари-ни тақдим етдилар. «Танишув» ва ру-ҳий дам олиш тренинглари, Прези-дент асарлари юзасидан тест синов-лари ўтказилди.

— Кўрик-танловни ўтказишдан мақ-сад — дейди хайъат аъзоси, «Кам-алок» шаҳар болалар ташкилоти раи-си Гулҳечера Олимжоновна. — Ёшлари-мизда она-Ватанга меҳр-муҳаббат, садоқат туйғуларини юксалтириш, миллий аъналаримизга, маданий меросларимизга ҳурмат ҳиссини уй-ғотиш ва Юртбошимиз асарларини ўқиш, ўрганиш, таҳлил қилиш, мам-лакатимизнинг бугуни ва эртаси улар-га алоқадорлиги, халқ манфаъати бил-ан ўз манфаатларини уйғунлашти-ришни тушунишга ва билишга инти-лаётган ёшларни рағбатлантиришга қаратилган.

Халқлар хайъати танлов натижа-ларини одилона баҳолаб Мировбод туманидаги 328-мактаб ўқувчиси Фарруҳ Жураев биринчи ўринга, Мир-зо Улугбек туманидаги 50-мактаб ўқувчиси Олег Ушаков иккинчи ўрин-га, Юнусобод туманидаги 246-мактаб ўқувчиси Артем Верхових учинчи ўринга сазовор бўлганини эълон қил-дилар. Танлов голибли Фарруҳ Жу-раев Республика кўрик-танловида қат-нашиш ҳуқуқини қўлга киритди. Бар-ча қатнашчилар Фаҳрий ёрлик ва эс-далик совғалари билан тақдирланди-лар.

(Ўз мухбиримиз)

- Олий Мажлис Матбуот ва ахборот қўмитасининг бўлиб ўтган йиғилишида «Ахборот олиш қафолатлари ва эркинлик-лари тўғрисида»ги Қонуннинг Хоразм вилоятидаги ижроси кўриб чиқилди.
- Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигида 2002 йилда қишлоқ хўжалигида бажарилган ишлар, йўл қўйилган хато ва камчи-ликлар ҳамда 2003 йилдаги вазифалар муҳокамасига бағиш-ланган кенгаш бўлиб ўтди.
- Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси хайъати-нинг бўлиб ўтган мажлисида «Жинойт жазоларнинг либерал-лаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси-нинг Жинойт, Жиноят-процессуал кодекслари ҳамда Маъму-рий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Қонун ижроси юзасидан ўт-казилган тегишли натижалари кўриб чиқилди.
- Бугун пойтахтимиздаги «Ўзбекистон» спорт-соғломлаш-тириш мажмуиде республика ноозик-овкат товарлар угурузи ярмаркаси ўзининг давом эттирди. Унда мамлакатимизнинг турли вазирлик ва идораларига қарашли ишлаб чиқариш кор-хоналарининг халқ истеъмоли маҳсулотлари намойиш этил-моқда. Мазкур ярмарка 29 ноябргача давом этиди.
- Шахримиздаги Туркия ва Япония компаниялари билан ҳамкорликда ташкил этилган «Оқсарой тўқимачи ЛТД» қўшма корхонаси 4,5 миллион доллар ҳажмдаги маҳсулотни экс-портга жўнатди. Мутахассисларнинг фикрича, маҳсулотлар жаҳон аънозалари даражасига тўлалигича хавоб беради.
- Пойтахтимизда халқ усталари яратган буюмларнинг аъ-навий кўргазма-ярмаркаси очилди.
- Халқаро бизнес-марказда Ўзбекистон-Япония маркази томонидан ташкил этилган «Лойиҳаларни бошқариш» мавзу-идаги семинар яқунланди.
- «Экспорт» халқаро жағмарасида «Ўзбекистон: атроф-му-ҳит ва инсон саломатлигини муҳофаза қилишнинг консти-туциявий асослари» мавзуида халқаро учрашув бўлиб ўтди.
- Тошкент архитектура-қурилиш институтида Тошкент ша-ҳар олий таълим муассасалари биринчи проректорлари, иж-тимоий-гуманитар фанлар кафедралари профессор-ўқитувчи-лари ҳамда ўрта махсус, касб-хўнар таълим муассасалари раҳбар ходимлари иштирокида семинар бўлиб ўтди.
- Ўзбекистон Еъзувчи уюшмасида чет эл муамлифлари-нинг асарларини таржима қилиш, уларнинг сифатини оши-риш, бу йўналишдаги ишларни тақомиллаштириш масалалари-га бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Унда мамлакат олий ўқув юртларида малакали таржимонларни тайёрлаш масала-ларига ҳам алоҳида эътибор қаратилди.
- Ўзбекистон Еъзувчи уюшмасида оташнафас шоир Ус-мон Носир таваллуднинг 90 йиллиги муносабати билан хо-тиртлаш тадбири бўлиб ўтди.
- Самарқанд вилоятида «Миллий қадриятлар ҳақида Ўзбе-кистон Республикаси Конституциясини тарғиб қилишда энг фаол қатнашган маҳалла оқсоқоли» танлови яқунланди. Фо-либлар кимматбаҳо совғалар билан тақдирланди.
- Ертага Фарғонада маҳаллий «Нефтчи» футбол жамоаси Осиё чемпионлар лигасининг тўртинчи бoсқич жавоб учрашу-вини Эронинг «Истиклол» жамоасига қарши ўтказди.
- Бугун мамлакатимиз пойтахтда хаво ўзағириб ўтди, ён-гарчилик бўлмади. Шарқдан соғнайсига 3-8 метр тезлигида ша-мол эсди. Кундузи хаво ҳарорати 14-16 даража илқ бўлди.

Жаҳонда

- Ўзбекистон Республикасининг Туркия Республикасидаги Факултетида ва Мухтор элчиси Р. Исаев ўриндошлик асосида Ўзбекистон Республикасининг Жанубий Африка Республикаси-даги элчиси этиб тайинлангани муносабати билан ЖАР Президенти Табо Мбекига ишон ёрликларини топширди.
- Илгари хабар берганимиздек, Санкт-Петербургда бўлган Россия Президентини Владимир Путин ва АҚШ Президентини Жорж Буш ўртасидаги учрашувда терроризмга қарши биргаликдаги кураш, Ироқ атрофидаги вазият, Россия ва НАТО ўзаро муно-сабатларининг истиқболлари тўғрисидаги масалалар муҳока-ма этилди. Жорж Буш таъкидлаганидек, НАТО бундан буён Россияга ўзининг душмани сифатида қарамайди.
- Кенга Экваторда президентлик сайловларининг иккинчи бoс-қичи бўлиб ўтди.
- Кирсан Илюмжинов Қалмиқистон Президентини лавозими-ни яна бажаришга киришди. Элистада инаугурация маросими бўлиб ўтди.
- Кенга Австрияда парламентнинг қуйи палатасида навбат-дан ташқари сайловлар бўлиб ўтди. Унда голиб чиққан партия етациси мамлакат Федерал канцлери лавозимини эгаллайди.
- Покистонда кейинги уч йил мубайнида биринчи марта ҳуку-мат раҳбари лавозимини ҳарбий бўлмаган киши бажаришга киришди. 3. Жамоли янги маҳкамани ташкил этишга киришди.
- Бугун Ироқда БМТнинг қуролсизланиш бўйича экспертла-ри иккинчи комиссияси келди. Инспекциянинг оммавий кир-ган қуроллари ишлаб чиқариш эҳтимоллари бўлган объектла-рини тақшириш бошланди.
- Ироқ Президентини Садам Ҳусейннинг ўгли Удей бошқара-ётган, мамлакатдаги энг нуфузли бўлган «Бобил» газетаси бир ойга ўз фаолиятини тўхтати. Расий Багдоднинг таъкидлаши-ча, газета ҳукумат фаолияти билан боғлиқ хабарларни ёритиш-да хаттоликларга йўл қўлди. Маъмулик, «Бобил» газетаси Ироқ ва АҚШ ўртасидаги муносабатларини ериватаяган мамлакатда-ги ягона навш хисобланади.
- Владивказда барча озиқ-овкат ва кийим-кечак дўканлари берҳитиб қўйилди. Бунинг боиси Шимолий Осиетияда тайёрла-наётган қатор террорчилик ҳаракатлари тўғрисидаги ахборот-ларнинг тарқатилишидир.
- Лондон ўт ўқувчиларининг саккиз кунлик иш ташлашлар-и фожеали воқеалар билан тугади. Ут ўқувчилар бутунлай қули қўққа совориликда фабрикадаги ёнғинчи ўчиришдан бош тортидилар.
- Кенга Тунца Хиндистон ҳарбийлари Жамму ва Кашмир штатидаги бир неча ўн тинч аҳолини гаровда ушлаб турган икки жағғари қириб олган эҳромни штурм қилиш қўлга олди-лар. Террорчилар йўқ қилинди, гаровдаги ўн киши халок бўлди, 50 га яқин киши жароҳатланди.
- Индонезия полициясининг билдиришича, кунин кеча ҳибса олган Имом Самудра октябрь ойи бошида Бали оролидаги туғчи клубга амалга оширилган портлаш жавобгарлигини тан олди. Хозирга қадар темир панжара остида фақат бир киши, яъни туғчи клуб ёнида портлаган микроавтобус эгаси Амрози ўтирган бўлиб, у Имом Самудра билан террордан олти кун ав-вал учрашган эди.
- Австрияга махсус ҳарбий бўлимавлари ёқинда Афғонис-тондаги Халқаро хавфсизлик кучлари тарқибидан чиқарилиди. Ноябрь ойининг охирига австралиялик 150 нафар ҳарбий ўз ватанига қайтарилди.
- Кенга Канавера бурундан ичида экипажнинг уч нафар аъзоси бўлган Америка космик кемаси муваффақиятли равишда учирди.
- Морелья-Париж йўналиши бўйича паров қилган Франци-янинг «Air France» компаниясига қарашли самолёт ўтирилган ҳаракат қилиди. Келиб чиқishi мароқашлик дега айтивлаётган жиноятчи самолётни эгаллашга ҳаракат қилган. Лекин унинг хавфи бартараф этилиб, самолёт Парижга қўнишга муваффақ бўлди. Сўнроқ Франция томони ушбу воқеани террор ҳаракати эмас, киши қилгани ўзаро тортишуви билан изоҳлади.
- Кенга Этна вулкони яна ўйғонди.

ФУТБОЛ

Чемпион галаба қозонди

Ўтказилган мамлакат XI миллий чемпионатининг 29-тур учрашувлари ишқибозлар учун қутилмаган натижаларни тўхтади.

Авалли турда «Машнап» галаба қозонди. Урашувда имкониятни бой берган «Пак-такор» жамоаси «Сурхон» билан кечган беллашувда ҳужумкор-роқ бўлиб қўйилган «Сурхон» билан 90 дақиқа давомида дар-возалар дахлизлиги сақла-ниб қолди.

Қолган учрашувларда қуйи-даги натижалар қаид этилди: «Бухоро» — «Машнап» 1:1, «Сурдана» — «Навбодор» 3:1, «Зарафшон» — «Андажон» 2:1, «Қўкон» — «Металлург» 1:0, «Насаф» — «Қизилқум» 2:2.

Сўнги 30-тур баҳслари 30 ноябрда бўлиб ўтди.

СУД, ҲУҚУҚ ВА МАТБУОТ

Мамлакатимиз раҳбари Ислон Каримов Олий Мажлисининг тўққизинчи сессиясидаги маърузасида суд-ҳуқуқ идораларининг мустақиллиги ва таъсиранч фаолиятини сўзда эмас, амалда таъминлаш энг муҳим вазифалардан эканлигини таъкидлаган эди.

Ўзбекистон Республикаси Олий судида Бош прокуратура, Адлия вазирлиги, Тошкент давлат юридик институти ҳамда оммавий ахборот вოსиталари билан ҳамкорликда ташиқил этилган «Одил судлов — инсон ҳуқуқла-ри ва эркинликларини химоя қилишнинг муҳим қафолати» мавзуидаги давра сўхба-ти

Президентимизнинг маъзур маърузасида бел-гилан берилган устувор йўналиш ва вазифа-ларни ҳаётга татбиқ этиш борасидаги маса-лалар муҳокамасига бағишланди.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди раи-сининг биринчи ўринбосари А. Ишметов бо-шқарган маъзур анжуманда судга мурожаат

этиш борасидаги муаммо ва ечимлар, суд-ларнинг ихтисослашуви, суд ва оммавий ахборот вოსиталарининг ҳамкорлиги каби мав-зуларда атрофчида фикр-мулоҳаза алмашил-ди.

Бош қонунимизнинг 44-моддасида ҳар бир шахсга ўз ҳуқуқ ва эркинликларини суд ор-қали химоя қилиш, давлат органлари, ман-сабдор шахслар, жамоат бирламаларининг гайриқонуний хатти-ҳаракатлари устидан суд-га мурожаат қилиш ҳуқуқи қафолатланган. Фўқаролик ишлари бўйича судларга 1990 йилда фўқароларимиздан 67 минга яқин му-рожаат келиб тушган бўлса, 2001 йилда бу кўрсаткич 110 мингдан ошди.

Олий Мажлис Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси Н. Исмоилов, Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўй-ича вакили (Омбудсман) С. Рашидова, Ин-сон ҳуқуқлари бўйича миллий марказ ди-ректору А. Саидов, Ҳарбий суд раиси Т. Мирзаев, Конституциявий суд раисининг ўринбосари Б. Мирзобоев ва бошқалар иштирок этган йиғилишда, шунингдек, суд ҳокимияти ва оммавий ахборот вოსитала-рининг ўзаро муносабати масаласи қизи-қарли бахс-мунозаралар руҳида муҳока-ма этилди.

Норгул АБДУРАИМОВА,
ЎзА мухбири.

ВАЗИ ВА МИЖОЗ

Кўп қўрилган рафташлар

УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШНИ РАФАТЛАНТИРИБ

Кейинги йилларда мамлакатимизда турар жойлар қурилиши соҳасида янги ҳуқуқий муносабатлар юзага келмоқда. Турар жойлар Уй-жой кодекси, Шаҳарсозлик кодекси, «Уй-жой сибсатининг давлат асослари тўғрисида»ги Қонун, бошқа меъёрий ҳужжатлар асосида бунёд этилмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йилнинг январдаги «Тошкент шаҳрида уй-жойлар қурилишининг давлат томонидан қўллаб-қувватлашни кучайтириш тўғрисида»ги Фармонида кўра «Тошхажаруйжойкамғармабанк» давлат акционерлик банки ташкил этилди. Тез орада турар жойлар қурилиши тажрибасини республиканинг барча ҳудудларида омалаштириш мақсадида у «Уйжойкамғармабанк» ўзбек давлат акционерлик уй-жой жамғарма банкинга айлантирилди.

Бугунги кунга келиб «Уйжойкамғармабанк» ўзбекистондаги энг йirik банкларнинг бирига айланган. Банкнинг филиаллари тармоғи 28 та тўлақонли бўлимлардан ташкил топган. Низом сармояси 265, 2 миллион сўм бўлган Тошкент шаҳар бўлими банкнинг энг йirik филиалларидан бири ҳисобланади. Унинг активлари ҳажми жорий йилнинг 1 ноябрга 7,076 миллиард сўмни ташкил этди. Банкнинг «Уйжойкамғармабанк»нинг шаҳар бўлими бошлиғи Зафар Тўйчиёв билан сўбхатимиз ҳам банк фаолияти, кўрсатилган хизмат турлари хусусида кечди.

— Зафар Нодирович, аввалданбўра кўрсатилган хизмат турлари тўғрисида маълумот берсангиз.

— У жуда кенг қўламда ва 60 фойизга яқин тўловлар фойиз ставкасига ага сўм жамғармаларининг ўзига хос тизимини қамраб олади. Масалан, 15 фойиз йиллик тўлов фойиз ставкаси бўлган имтиёзли кредит ҳисобига истеъмол товларининг харид қилиш учун «Орозу» омонати ҳам ўзига хослиги билан алоҳида ажралиб туради. Банк мижози маиший ва ташкилий техника воситалари, автомобиль, мебель харид қилиш, хонадонларини таъмирлаш, даволаниш ва олий ўқув юртыда таълим олиш мақсадида истеъмол кредитини олиш имконини. Шаҳар бўлими томонидан ўз фаолияти давомида 126343,02 миң сўмлик 90 дан ортиқ истеъмол кредитлари берилди. Жорий йилда 7 киши умумий миқдори 3171, 46 миң сўмлик таълим олишга ажратилган кредитлардан фойдаланганга муваффақ бўлди.

Имтиёзли кредитлаш жамғармаси томонидан 2 йил муддатта 15 фойиздан ошмаган йиллик фойиз ставкалари билан, шунингдек, бюджетдан ташқари жамғармалар маблағлари ҳисобига кичик ва ўрта бизнес субъектларига ҳам кредитлар ва микрокредитлар берилмоқда. Бошловчи тадбиркорлар, микрофирмалар ва деҳқон хўжалиқлари учун мўлжалланган 150 та энг кам иш ҳажми ҳажмидаги кредитдан илк сармояни шакллантириш мақсади-

да, кичик корхоналар ва фермер хўжалиқлари учун (юридик шахс мақоми билан) 300 та энг кам иш ҳажми миқдорига бўлган ҳажмидаги кредитдан 5 фойиз йиллик ставка бўйича фойдаланишлари мумкин. Банк, бундан ташқари лизинг, асбоб-анжомлар, транспорт воситалари ва бошқа мулклар учун ҳам кенг имкониятлар олади.

Бирок, банк фаолиятининг асосий йўналиши, бу — уй-жой-камғарма хисобларини очиб ва Тошкент шаҳрида турар жойларни харид қилиш учун имтиёзли кредитларни беришдир. «Уйжойкамғармабанк»ка уй-жой облигацияларини чиқариш ва муомалага киритиш, турар жой қурилишини молиялаштириш учун фуқаролар ҳамда юридик шахсларнинг эркин пул маблағларини жалб этиш ҳуқуқи берилган.

Биз ўз мижозларимизга сифатли банк хизматини кўрсатиш, тўловларини амалга ошириш ва офисдан «Банк-мижоз» тизими бўйича ахборотларни олиш, қимматбаҳо нарсалар ва хўжалиқлари шахсий депозитария ячейкаларидан ишончли тарзда сақлаш имкониятларини тақлиф этамиз.

Бундан ташқари, «Уйжойкамғармабанк»нинг шаҳар бўлими улар бўйича барқарор тарзда дивидендлар тўланадиган ўз акцияларини ҳам сотади.

— Жорий йилда ҳам банкнинг янги хизмат турлари йўлга қўйилди?

— Шу йилдан бошлаб «Уйжойкамғармабанк» «American Express» компаниясининг йўл чекларини сотмоқда, сентябрь ойидан эса биз дунёдаги пул ўтказишининг энг тезкор тизими бўлиши «Western Union»га уландик.

Мижозларга хизмат кўрсатиш сифатини ошириш мақсадида шаҳар бўлимида иккита минибанк («Хадра» ва «Олий»), 22 та коммунал ва жамғарма кассалари фаолият кўрсатмоқда.

— «Уйжойкамғармабанк» қандай халқаро молиявий институтлар билан ҳамкорлик қилмоқда?

— «Уйжойкамғармабанк» давлат акционерлик банки Европа тикланиш ва тараққиёт банки билан биргаликда хусусий тадбиркорларни микрокредитлар билан таъминлаш дастурини амалга оширмоқда. Мазкур дастур доирасида «Уйжойкамғармабанк» савдо ва хизматлар кўрсатиш соҳасида банд бўлган хусусий тадбиркорлар ва корхоналарга микрокредитлар ажратиш бўйича махсус кредит йўналишини очди. Бунда лойиҳалар қўсқа муддатларда қўриб чиқиладу ва кредитлар нақд шаклда берилди.

— «Уйжойкамғармабанк»нинг асосий фаолиятига қайтсак. Банкнинг уй-жойлар қурилиши борасидаги бугунги кундаги фаолияти қандай?

Фаолият бошлангандан буён ва жорий йилнинг 1 ноябрга келиб «Уйжойкамғармабанк»нинг шаҳар бўлимида 4899 та уй-жой тўлов хисоблари очилди, 2755 та шахсга турар жой учун умумий қиймати 4024,9 миллион сўмлик кредитлар берилди. Фақат шу йилнинг ўзида 700,7 миллион сўмлик 122 та кредит бердик.

Бугунги кунда «Уйжойкамғармабанк»нинг шаҳар бўлими бундан умумий майдон 324533 квадрат метр бўлган 2858 та квартиралар 141 та сертификатли уй-жойлар қурилиши молиялаштирилди. Улардан умумий майдони 304327 квадрат метр бўлган 124 та уй-жойлар фойдаланишга топширилди.

Жорий йилнинг бошидан умумий майдони 6646 квадрат метр бўлган 33 квартиралар 11 та уй-жойларни молиялаштириш ишлари амалга оширилди.

Жисмоний шахслар томонидан уй-жой облигациялари бўйича сотиб олинмаган турар жойлар қийматининг 50 фойизга давлат бюджетидан маблағлари ҳисобига ҳақ тўланиши, аҳоли ва юридик шахсларга, сертификатли уйларни қуриш билан машғул бўлган қурилиш ташкилотларига солиқ тўловлари юзасидан имтиёзларнинг берилиши уй-жойлар қурилишини рағбатлантиришининг янги самарали тизимининг ташкил этилишида жуда муҳим қадм бўлди.

Республика банк кенгаши тузилди

Банк доираларида Республика банк кенгашини тузиш мавзуси анчадан бери муҳокама этиб келинарди ва кўпгина мутахассислар ушбу масалани ҳал этилиши банк тизимини янада эркинлаштириш, ишда кўпроқ мустақилликка эришиш имкониятларини пайдо қилади, деган фикрда эдилар.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Республика банк кенгашини тузиш тўғрисида»ги Фармони эндиликда бундай имкониятлар учун йўл очди. Фармонда келгусида банк-молия соҳасининг ривожланишига сезиларли даражада таъсир кўрсатиши мумкин бўлган чора-тадбирларнинг бутун мажмуаси кўзда тутилган. Чунинки, Республика банк кенгашига банк тизимини янада ислоҳ қилиш ва эркинлаштириш, банк қўничилигини тақомиллаштириш бўйича тақлифлар ишлаб чиқиш ҳуқуқи берилган. Макроиктисодиёт ва бюджет йўналишлари билан жисс боғлиқ бўлиши мумкин бўлган пул-кредит сибсатининг таҳлилини янада жиддийроқ асосда қўйиш ҳам кўзда тутилган. Zero, ушбу сибсатининг қанчалик аниқ амалга оширилишига миллий валютанинг барқарорлигини таъминлаш, пул тизимини мустаҳкамлаш, ниҳоят маблағларнинг бандан ташқари айланганининг қисқартирилиши узвий боғлиқдир.

Республика банк кенгаши нақд пуллари омонатлар ва депозитларга жалб этиш бўйича ишларни ҳам алоҳида назорат остига олади. Муҳими шундаки, мутахассислар уларнинг биринчи навбатда қиладиган ишлари, бу — фуқароларнинг омонатларини сақлашнинг кучли механизминини ишлаб чиқиш эканлигини яширмаётдилар.

Кўпчилик банкларнинг фикрича, кейинги муҳим вазифа келгусида кенгаш экспертлари томонидан тижорат банклари фаолиятига

қўшимча иқтисодий рағбатлар тизимини ишлаб чиқишдир. Бу шубҳасиз, масалан, банклараро муносабатлар нуктаи назаридан янги ёндошувларни ишлаб чиқишга кўмаклашди. Zero, бундай ҳолда мамлакатимиздаги банклар ўз мустақиллигини сезиларли даражада оширишлари мумкин бўлади.

Кенгаш ўз моҳиятига кўра доимий фаолият кўрсатувчи коллегиал орган ҳисобланади ва фаолияти юзасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Олий Мажлисга ҳисоб беради.

Шу куллари қабул қилинган яна бир муҳим ҳужжат, бу — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Банк-молия соҳасида тадиқотларни чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қароридир. У истиқболни белгилашнинг илмий-методологик асосига таяниш лозим бўлган мамлакат молия-банк соҳасининг ривожланиш тенденцияларини чуқурроқ ўрганишга йўналтирилган. Худди шу мақсадларни қўлаб-қувватлаш тизими ривожланиши ва уни эркинлаштириш истиқболларини белгилаш институти ҳам ташкил қилинди. Институт экспертлари пул-кредит муносабатлари ва пул муомаласини рағбатлантириш тенденциялари, валюта бозори ва валюта савдоларини ташкил этиш, халқаро молия-банк тизими ривожланишининг мониторингини батафсил ўрганадилар.

«Авиабанк» акциядорлик тижорат банкининг фаолият доираси кейинги пайларда тобора кенгайиб бормоқда.
Сергей Любич олган сурат.

Ўқув марказининг истиқболлари

Ахборот-коммуникация технологияларидан кенг фойдаланиш кейинги ўн йилликлар жазон тараққиётининг оламшумул тенденцияси ҳисобланади. Мамлакатимизда ушбу масалани ҳал этиш учун Ўзбекистон Президентининг «Компьютерлаштириш йанада ривожлантириш ва ахборот технологияларини татбиқ этиш тўғрисида»ги Фармони, Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари йўналтирилган. Уларда бўлган дастур доирасида давлат Ўзбекистон банклари ассоциациясининг шўъба корхонаси сифатида вуқудга келган, ҳозирда эса «Компьютер эксклюзив» маъсулияти чекланган жамияти ҳисобланмиш корхона самарали фаолият юритмоқда.

Ушбу ўқув маркази нисбатан еш — ташкил этилганга етиб 2 йил бўлди. Бирок, ўтган давр ичида бу ерда 10 миңдан ортиқ киши таълим олди.

— Бу ерга биринчи бор келган кишилар, — дейди марказ директори Азизбек Эшмуҳаммадов, — бир ярим ой ичида ўз ичига «Windows» асосий дастурлари тўпلامини оллучи бизнесдаги компьютер ишонқирашмайди. — Шунингдек, биз мижозларимизга «Windows-2002» дастури ҳамда Интернет тармоғида ишлашни ўрганишни ҳам тақлиф этамиз. Мижозларимизнинг шубҳалари эса тезда тарқалиб кетади. Zero, бизнинг бошланғич курсини тавомлаган киши, даяиллик «Power Point» ёки «Excel»ни ўрганиш ёхуд электрон почта билан ишлаш сабақларини олиш учун ҳеч

каерга мурожаат қилмайди, биз буларнинг барчасини битта комплексида ўргатамиз. Бошловчилар учун курсдан ташқари, бизда графика, компьютер дизайн ва анимацияга ўргатувчи курслар ҳам ишлаб чиқилган. Ўтган йилдан бошлаб бугунги кунда жуда долзарб ҳисобланган компьютерларни таъмирлаш, янгилаш ва тизимли хизмат кўрсатиш бўйича яна бир янги курс фаолиятини йўлга қўйдик. Бизда қўйбтганларни жуда қўриқиб килётган яна бир янгилик бор — 1 октябрдан бошлаб курсимизга келган ҳар бир киши (турли ихтисосликлар бўйича) Интернетдан 10 соат давомидда бепул фойдаланиш имкониятига эга бўлади. Албатта, бу анча қimmat тушиди, бирок ўйлашганимиз, олдимиизга қўйган мақсадимиз йўлида қанчалик ҳаракат қилсак арзийди — Интернет фақат айрим одамларга эмас, балки барча хоҳловчи-

СИЗНИНГ ҲАМКОРИНГИЗ

Мана саккиз йилдирки, республика молия бозорига ҳорижилик сармоя иштирокчида Ўзбекистонда биринчи бўлиб ташкил этилган «Узприватбанк» фаолият кўрсатиб келмоқда. Ўтган вақт ичида у ўзини ишончли шерик сифатида кўрсатди.

ИШОНЧЛИЛИК — БОШ КАФОЛАТ

Жорий йилнинг 1 ноябрь ҳолатига банкнинг жами сармояси 3930 миллион сўмни ташкил этади. Кейинги 10 ой ичида у 1 миллион сўмдан кўра кўпроқ суммага қўнайди. Соф фойда 374,2 миллион сўмни ташкил этди. 11087 миллион сўм бўлган банкнинг биргаликдаги активлари, йил бошига таққослаб 3156 миллион сўмга (40 фойизга) ошди. Бунга эса умумий акцияларнинг 40 фойизини ташкил этган кредит қўйилмаларининг қўнайиши ҳисобига эришилди.

Кредитлаш дастури ҳам кўп кираллидир. Банк қисқа, узоқ ва ўрта муддатли кредитлар беради. Турли-туман махсуслотлар ишлаб чиқарувчи корхоналарга 3457 миллион сўм ҳажмида, қишлоқ хўжалиги ва чорвадорлик билан шуғулланувчи компанияларга эса 20 миллион сўмлик молиявий қўлаб-қувватлов амалга оширилди. Аҳолига турли хизматлар кўрсатувчи фирмаларни ривожлантириш мақсадида 97 миллион сўмлик кредитлар ажратилди.

Истикболли ва фойдали лойиҳаларни молиявий қўлаб-қувватлов амалга оширилди. Аҳолига турли хизматлар кўрсатувчи фирмаларни ривожлантириш мақсадида 97 миллион сўмлик кредитлар ажратилди.

Истикболли ва фойдали лойиҳаларни молиявий қўлаб-қувватлаш бўйича ишлар давом этмоқда. Кредитлар ажратилиши ҳисобига иқтисодиётнинг реал соҳаси ривожланишида ҳам «Узприватбанк» томонидан 1060,6 миллион

сўмлик кредитлар берилди. Имтиёзли кредитлаш махсус жамғармаси маблағлари ҳисобига умумий миқдори 78,6 миллион сўмлик 16 та лойиҳа молиялаштирилди. Ўтган 2001 йил давомида 69,9 миллион сўмлик 25 та лойиҳа молиялаштирилган эди. Умуман, ушбу жамғарма ташкил этилгандан буён эса ҳаммаси бўлиб 156,7 миллион сўмлик кредитлар ажратилди.

Кичик ва ўрта бизнес субъектларининг оёққа туришида бошланғич сармоя сезиларли ўрин тутди. Бинобарин, «Узприватбанк» ўзбек халқаро банки ушбу йўналишда фаол юмушларни амалга оширмоқда. Жумладан, 7 та лойиҳа қўлаб-қувватлов сармоя учун банк томонидан умумий миқдори 5,2 миллион сўмлик кредитлар берилди.

Германиянинг КВВ банки билан ҳамкорлик доирасида ҳозиргача 3,9 миллион евро ҳажмида 12 та лойиҳа молиялаштириб бўлинди. Охириги лойиҳалардан бирига ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун 0,4 миллион евро миқдорда молиявий кўмак берилди.

Айрим дорихоналар томонидан Вазирлар Маҳкамасининг 19-сонли қарорига мувофиқ дори воситаларига белгиланган қанча устам нархларини қўлаш тартибига амал қилинмаган. Хусусан, «Этил фарм» дорихонасида 5 турдаги дори воситаларига умумий миқдори 3590 сўм, «Тар-Мед» дорихонасида 6 турдаги дори воситаларига 5950 сўм, «Улукбек хожи» дорихонасида 4 турдаги дори воситаларига 3741 сўм, «Дия-Шахноза» дорихонасида 9 турдаги дори воситаларига 3624 сўм, «Елена фарм» дорихонасида 3 хил дори воситаларига 4896 сўм миқдорда нархлар асоссиз ўсиши орқали даромад олинган.

Ўқоридигилар билан бир қаторда мазкур дорихоналар томонидан «Истеъмолчилар ҳуқуқлари»ни ҳимоя қилиш тўғрисидаги Қўниунинг 5 ва 6-моддаларига риоя этилмаган.

Дори-дармон воситалари билан улгуржи савдо фаолиятини амалга оширувчи «Нилуфар» тиббий хизмат» корхонаси иш фаолияти текширилганда мазкур корхонада улгуржи савдо учун ҳеч қандай шарт-шароитлар, дори воситаларини сақлаш учун обхоронлар мавжуд эмаслиги аниқланди. Ушбу корхона томонидан 974-сонли «Дори воситаларига устам нархлар қўлаш тартиби тўғрисида»ги тартибга амал қилинмаган.

Иш фаолияти текширилган «Дия-Шахноза», «Этил фарм», «Тар-Мед», «Улукбек хожи» дорихоналари томонидан ихтимолий аҳамиятга эга бўлган Вазирлар Маҳкамасининг 404-сонли қарорига эътиборсизлик билан қаралганлиги оқибатида истеъмолчилар мажбурий савдода бўлиши шарт бўлган 20 турдаги энг муҳим дори воситалари билан тўлиқ таъминланмаганиги маълум бўлди.

Текшириш якулирига кўра «Истеъмолчилар ҳуқуқлари»ни ҳимоя қилиш тўғрисидаги Қўниун ва дори-дармон таъминотида оид меъёрий ҳужжатлар талабларини бузган дорихоналарга қамчиликларни бартираф этиш юзасидан кўрсатмалар берилди.

Нархларнинг асоссиз ўсиши ҳисобига дорихоналар томонидан олинган фойда жаримаси билан ундириб олинди ҳамда мазкур дорихоналарга тегишли чора қўриш учун текшириш ҳужжатлари Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги лицензия хайитига, «Салон Роза» дорихонасида ўтказилган текширишлар ҳужжатлари эса шахар прокуратурасига юборилди.

Ўқорида номлари қайд қилинган дорихона раҳбарлари «Кўза кунда эмас, кунда синди» деган нақли эса олиб, тегишли хулоса чиқардилар деган уммиддамиз.

Р. ТИЛЛАХҲАЕВ

КОНСТИТУЦИЯМИЗ ЯШАМОҚДА ВА АМАЛ ҚИЛМОҚДА

Илмий-амалий анжуманлар

Шу йил 8 декабрда Бош Қўнонимиз — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганига ўн йил тўлиши кенг байрам қилинади. Шу муносабат билан ҳозир жойларда Асосий Қўнонимизнинг маъмул-моҳияти, унинг ҳаётимиздаги тугган ўрнига бағишланган маданий-маърифий тадбирлар, илмий-амалий анжуманлар бўлиб ўтмоқда.

Ўзбекистон Миллий университетининг Маънавият ва маърифат марказида ҳуқуқшунослик факультети ташаббуси билан икки кун давомида Конституциямизни ўрганишга бағишланган илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди.

Биринчи кунги Ўзбекистон Миллий университети олимларидан ортиқ энг илгор талабалари тўртта шўъбага бўлинган ҳолда ўз маърузалари билан катнашдилар. Анжуман сўнггида шўъбалар ғолиблари аниқланди.

Талабалар конференциясининг иккинчи кунги Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди раисининг ўринбосари, юридик фанлари номзоди, доцент Узоқ Бозоров сўзга чиқиб Конституциянинг маъмул-моҳияти ва аҳамияти, Конституциявий суднинг вазифалари, судьяларнинг мустақиллиги, республикадаги суд тизими хусусида тўхталиб, Асосий Қўнонимизни ўрганиши оиладан бошлаб кераклигини таъкидлаган ҳолда ҳозирги кунда уни ўрганиш бўйича туманларда оилавий танловлар ўтказилаётгани тўғрисида маълумот берди.

Сўнг илмий-назарий анжуманнинг биринчи кунги шўъбаларида ўз маърузалари билан ғолиб чиққан талабаларга навабт берилди. Жумладан, ҳуқуқшунослик факультетининг 2-курс талаба-

си Жавлон Собитов «Ўзбекистон Республикаси Конституциясида демократик ҳуқуқий давлат қуриш йўлининг белгиланиши», геология факультетининг 4-курс талабаси Жамшид Маълинов «Маҳаллий давлат ҳокимияти ва конституциявий тамойиллари», ҳуқуқшунослик факультетининг 4-курс талабаси Эльмира Шафигуллина «Ўзбекистон Республикаси Конституцияси давлат хизматининг ҳуқуқий манаби сифатида» мавзуларида маърузалар қилишди.

Анжуман якунида Конституциявий ҳуқуқ кафедраси муdiri, профессор Шўхрат Жалилов факультетининг барча профессор-ўқитувчилари Собир Раҳимов туманидаги маҳаллаарда Асосий Қўнонимизнинг ўн йиллиги олдидан маърузалар билан чиққани хусусида маълумот берди.

Ўқорида таъкидлаб ўтилган маърузалар билан чиққан уч талаба танлов ғолиблари сифатида диплом, медал ва қimmatбодо совғалар билан тақдирланди. Шунингдек, конституциявий ҳуқуқ кафедрасининг катта ўқитувчиси Гулбаҳор Ганиевага «Энг яхши мураббий» сифатида, рефератлар кўргазмаси бўйича ғолиб чиққан ҳуқуқшунослик ва физика факультетларининг биринчи курс талабалари Абдор Нигмонов ва Ж. Абдуллаевларга ҳам қimmatбаҳо совғалар топширилди.

Демократик ҳуқуқий жамият қуриш йўлидан собитқадамлик билан одимлаётган юртимизда истиқлол шарофати билан ҳуқуқий фанлар ривожига ҳам катта эътибор қаратилаётгани эътиборга молиқдир. Чунки ўз ҳуқуқини, бурчи ва масъулиятини яхши англаб етмаган инсоннинг қамолоти ҳақида сўз ҳам бўлиши мумкин эмас. Шу босидан ҳам энг аввало мамлакатимиз Қўнонимизга, Бош Қўнонимизга ҳурмат кучли бўлмоқ зарур.

Юртимизга малакали ҳуқуқ соҳаси билимдонлари, ички ишлар соҳаси ҳодимларини етказиб беришдек маъсулият вазифани бажариб келаётган Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Академиясида бу борада қилинмаган ишлар таҳмига сазовор.

Кун кеча мазкур илм даргоҳида ўқитувчилар ва бу ерда таҳсил олаётган ёшлар иштирокида Бош Қўнонимиз қабул қилинганининг 10 йиллиги олдидан «Конституция ва фуқаролик жамияти муаммолари» мавзусида анжуман ўтказилди. Унда иштирок этганлар Конституциянинг жамият ҳаётида тугган ўрни ва аҳамияти, фуқароларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш — келажак сари қўйилган муҳим қадам эканлигини, асосийси фуқаролик жамиятининг тақомиллаштириш учун ҳаракат қилаётган фуқароларимиз, хусусан ёшларимизнинг ҳуқуқ соҳаси билимдон бўлиши шарт эканлигини қайта-қайта таъкидлашди. Ва бу борада бажарилиши лозим бўлган вазифалар режаси белгилаб олинди.

(Ўз мухбирларимиз)

ЯРМАРКАЛАР

Қизиқиш уйғотмоқда

Пойтахтимизда «Ўзбекенгилсаноат» Давлат акционерлик компанияси ташаббусига кўра ташкил этилган энгил саноат товлари улгуржи савдоси республика ярмаркаси давом этмоқда. 27 ноябрғача ўтказиладиган ушбу ярмаркада мамлакатимиздаги 190 дан ортиқ корхоналар иштирок этмоқда.

Ярмаркада иштирокчилар томонидан кейинги йилларда ишлаб чиқарилаётган янги махсулотлар, жиҳозлар, халқ истеъмолчи моллари ишлаб чиқаришда қўл келадиган замонавий технология ва «ноу-хау»лар намойиш этилмоқда. Айниқса, «Ўзбекенгилсаноат» Давлат акционерлик компаниясига қарашли фабрикалар, «Маҳаллий саноат» ва «Ўзбек ипаги» ассоциациялари корхоналари ва «Агама» фирмасида ишлаб чиқарилган махсулотлар ташриф буюргандар катта қизиқиш уйғотмоқда.

Шунингдек, шаҳримиз барча туманларида фаолият кўрсатган ўрта ва кичик бизнес субъектлари ҳамда хусусий тадбиркорлар ҳам ярмаркада иштирок этиб, ўзларининг юқори сифатли, рақобатбардор махсулотлари билан эътибор қозонмоқда. Шунингдек, ярмаркага ташриф буюрган ҳамшаҳарлари-

миз ва пойтахтимиз меҳмонлари Ўзбекистон Республикаси қарлар ва қўзи оқилар жамиятлари томонидан тайёрланган стандартлар ҳам томоша қилиш имкониятига эга.

Албатта, ярмаркага нафақат ҳамюртларимиз, балки келажакда юртимизда ишлаб чиқарувчилар билан савдо-иқтисодий алоқаларни ўрнатилишда истагида бўлган хорижий фирма ва корхоналарнинг вакил-лари ҳам ташриф буюриши кўзда тутилган. Ярмаркада имзоланган шартномалар эса иштирокчи жамоаларнинг ривожиди, махсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг ортиришида алоҳида ўрин тутди. Энг муҳими эса ички бозоримиз ўзимизнинг талаблар даражасидаги сифатли махсулотларимиз билан янада бойийди.

Дилноза ФИЁСОВА СУРАТДА: ярмарка фаолиятдан лавҳа. Тоҳир Нигматуллин олган сурат.

ЖАМИЯТ ВА ҚОНУН

Текширувда аён бўлди

Ҳозирги кунда шахримизда фаолият кўрсатаётган дорихоналар томонидан аҳолини дори-дармон воситалари билан таъминлаш борасида бир қатор ижобий ишлар қилинмоқда. Амалга оширилаётган ижобий ишлар билан бир қаторда мазкур соҳада қамчиликлар ҳам борлиги жорий йилнинг октябр ойида бошқарилган асосий иш режасига биноан Тошкент шаҳрида фаолият кўрсатаётган дорихоналар томонидан Ўзбекистон Республикасининг «Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қўнонини ва аҳолини дори-дармон воситалари билан таъминлашга оид ҳуқуқат қарорларининг ижроси юзасидан ўтказилган текширишлар давомида маълум бўлди.

Жумладан, Мировот туманидаги «Салон-Роза» дорихонаси фаолияти текширилганда мазкур дорихона томонидан Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 5 августдаги 307-сонли қарорига асосан хорижий валюта ҳисобига келтирилган дори воситаларига устам нархларини қўлаш тартибига амал қилинмаганлиги аниқланди. Шунингдек, мазкур дорихонада мазкур дорихона 2 турдаги 280 сўмлик Соғлиқни сақлаш вазирлиги рўйхатида ўтмаган, 3 турдаги умумий миқдори 24754 сўмлик дори воситалари дорихонага қирам қилинмасдан ва муювофиқлик сертификатсиз сотилаётгани аниқланди.

Айрим дорихоналар томонидан Вазирлар Маҳкамасининг 19-сонли қарорига мувофиқ дори воситаларига белгиланган қанча

• Тўғрилиқ, ростгўйлик одамни сира ҳам уятга қолдирмайди.

• Алишер Навоий айтиди:
**Бирвекм эрур ростликдн йироқ,
Анингдек киши бўлмагон яхшироқ.**

• Қадимги Эрон донишманди Бузуржмехрдан:
«Қандай ишингиздан жуда шодланасиз?» деб сўради.
Бузуржмехр: «Муҳтожларга ёрдам беришдан, хайрли ишлар қилишдан жуда ҳам шодланаман. Менда булардан ортқ севинчилик йўқдур», деб жавоб берди.

• Узининг насл-насаби билан мактабин, кеккайиб юрган мутақаббир бир киши адиблардан Ахваф ибн Қайсага:

— Сенинг насл-насабингдан шарофат, юзингда кўркамлик йўқ бўлса ҳам бу даражада хурмат ва эътиборга эгасан, бунинг сабаби нима? — деб сўради.
Ахваф унга:

— Менинг кадр-қимматим ва шарофатимга сабабчи бўлган нарса сендаги ярамак ахлоқинг менда бўлмастидир. Сенинг ахлоқинг қандай экани менга сўзлаган сўзларингдан маълум бўлиб турибди, — деб жавоб берди.

Қисса: шаҳар сичқонларидан бири саҳрога чиқиб айланиб юрганди, саҳро сичқонларидан бирига учраб қолди. Саҳро сичқони оч, ороқ ва кучсиз эди. Шаҳар сичқони унинг ҳолига ачинади, шаҳарда турли ноз-неъматларнинг кўплигини мактаб уни шаҳардаги ўз инига олиб келди. Ховли эгаси сичқон тутиш учун тузоқ қуриб, унинг ичига озгина гўшт ташлаб қўйганди. Меъзон сичқон гўштни ёмоқчи бўлиб тузоқ ичига кирганди, унинг эшиги ёпилиб сичқонни қисиб қўйди. Сичқон типирлай-типирлай ҳалок бўлди. Шаҳар сичқонининг ҳолини кўрган саҳро сичқони ўзига ўзи: «Халокат келтирадиган бундай тўқликдан кўра, озига қаноат қилиб тинчгина яшаганим яхшироқ», — деб ўз саҳросига қайтиб кетди.

Хисса:
Қўлида бор бўлган нарсага қаноат қилмай, молдунё орттиришга киришган очкўз, ҳасис таъмағир киши ниҳоят фалоқат ва ҳалокатга учрайди. Қўлда бор бўлганга қаноат қилиш энг яхши ишдир.

Хикоят: — Тоҳир исмли бир арабнинг жуда гўзал оти бор эди. Маҳмуд номли бошқа бир араб Тоҳирнинг отини севиб қолди. У отни сотиб олмақчи бўлди. Тоҳирга ҳар қанча айлinsa ҳам у ўз отини сотишга рози бўлмади. Маҳмуд эса от ишиқидан девона бўлиш даражасига келди. Шундай бўлса ҳам Тоҳир отни сотишга кўзи қиймади.

Ниҳоят Маҳмуд хийла-найранг ишлатиб Тоҳирдан отни олишга қарор қилди. Бир кун эски-туски кийим кийиб ўзини гадоёга ўхшатиб Тоҳир хар кунни ўтадиган йўлнинг бир чеккасига бориб ўтирди. Тоҳир гўзал отга миниб Маҳмуднинг ёнидан ўтар экан, Маҳмуд дарҳол ўрнидан туриб:

— Эй азиз ўғлим, жуда ҳам қариб, касал бўлиб қолган чолман. Юришга мадорин қолмай шу жойда ўтириб қолдим. Бу ердан икки қақирим наридаги маҳаллада тураман. Мени отингга миндириб уйимга элтиб қўй, ҳақнингга кўп дуо қиламан, — деб қичқирди.

Тоҳир хийларок Маҳмуднинг сўзига инониб, отини тўхтабди тушди. Маҳмуднинг қўлидан ушлаб кўлтиклаб отга миндириб. Мугомбир касал — Маҳмуд дарҳол отни чоптириб йўлга тушди. Бироз узокроқ ерда отни тўхтабди Тоҳирга:

— Эй Тоҳир, мен сендан отингни менга сот деб кўп ялинган Маҳмуд исмли арабман. Сен отингни менга сотмадинг. Ниҳоят хийла-найранг билан кўлга туширдим. Хайр энди, отингдан умид узиб қўя қол! — деб қичқирди.

Тоҳир хийларок Маҳмудга қичқириб шундай деди:
— Майли, отни сенга бердим, лекин бу қилган ишингни ҳеч кимга айтма. Чунки бу алдамчилигинг, хийла-найрангнинг халқ орасида тарқалса, кўп кишилар сенинг ярамак йўлингга кириб кетишлари мумкин. У вақтда биров-биронинг холига раҳм этмайди. Халқимиз орасида шафқат, марҳамат, муруват каби гўзал хислатлар йўқолади. Алдамчилик, мугомбирлик ва инсофсизлик каби ярамакликлар авж олади. Утинаман, қилган ишингни ҳеч кимга айтма қўрма, яширин тут.

Тоҳирнинг сўзлари Маҳмудга шу қадар таъсир қилдики, дарҳол орқага қайтиб, Тоҳирга узр айтиди, отни унга топширди. Тоҳир эса отни Маҳмудга сотишга рози эканини билдириди. Шундай қилиб, ҳар иккови бир-бирларидан хурсанд бўлдilar.

Байт:
Кел, ей кўнгли камол этсанг диёнат,
Кийшга қилмағил харгиз хўёнат.

• Фойдасиз ҳаёт кечирган одамнинг умри ўлик умрdir.

• Инсон ҳаёти темирга ўхшашидир, уни ишга солганингда сайқаллашади, ишлатмасанг, занг еб қўяди.

• Бемаъни ҳаёт кечириб ёмон турмуш кечириб эмасдир, аммо аста-секин ўлишидир.

• Ҳаётнинг маъносига тушунмайдиган одамларнинг ахлоғи ваё.

Байт:
Билки қийн ҳаёт берур таппа-тахта,
Фозиллик, улуғлик, мардлик ҳамма вақт.
• Кўрқок дўст, душмандан ҳавфлидир, чунки душмандан эҳтиёт бўласан, аммо дўстга ишонасан.
• Дўстлар яхшироғи ҳар вақт ҳамдамларни ўз шафқати соясида тутар ва қарам эшитгани улар юзига очиб қўяди, тилакларини ва ҳожатларини юзига чикаради.

• Оқил киши донога, олижаноб, ростгўй ва ҳушсуханга дўст бўлади, ёлгончи, хийнаткор ва фосиқдан қочади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг иккинчи қақирқ тўққизинчи сессиясидаги Президентимизнинг маърузаларида мамлакатимизда демократик ўзгаришларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамияти асосларини шакллантиришнинг асосий етти устувор йўналишлари белгилаб берилди. Улардан энг муҳимларидан бири — бу инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини, сўз ва матбуот эркинлигини, шунингдек, ошқораликни, жамиятда ўтказилаётган ислохотларнинг очиқлигини таъминлайдиган демократик тамойилларни сўзда ёки қоғозда эмас, амалий ҳаётта жорий қилиш эканлиги алоҳида таъкидланди. «Ахборот соҳасини жадал ривожлантириш, оммавий ахборот воситалари — матбуот, радио-телевидение фаолиятини эркинлаштириш фуқаролик жамияти асосларини барпо этиш жараёнининг узвий таркибий қисмига айланиши зарур. Қисқа қилиб айтганда, оммавий ахборот воситалари том маънода «тўртинчи ҳокимият» даражасига кўтарилмоғи лозим», — деган эдилар Президентимиз.

Бу, албатта оммавий ахборот воситалари ҳодимлари зиммасига янада муҳим вазифалари юклайди. Шунинг учун ҳам давра суҳбатига йиғилган шахримизда фаолият юритаётган айрим оммавий ахборот воситалари ҳодимлари ўз олдларига қўйилган вазифаларни ечишда нималарга эътибор беришлари лозимлигига аҳамият қаратиб, «Жамиятни ислох қилишда журналистнинг ўрни қандай бўлиши керак? Том маънода «тўртинчи ҳокимият» даражасига кўтарилиши учун нималар қилиш лозим?» деган саволларга жавоб излашди.

• **Маҳмуд САЪДИЙ.**
Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университети қошидаги «Тил ва дунё» газетаси бош муҳаррири, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист:
— Аввало мен ана шу давра суҳбатига қатнашаётганимдан бешад мамнунман. Чунки негадир олий ўқув юртиларда нашр этилаётган газеталар унчалик эътиборга эга эмас. Бунга сабаб ахтироқ ўша газеталарнинг ҳали ҳаётда урчи йўқлигидир. Одатда кўп нусха хавли газеталарда ҳар бир ташкилотнинг ўзига бўлаётган воқеа-ҳодисалар ҳақида материаллар берилари. Эндиликда эса бундай бўлиши мумкин эмас. Чунки ҳозир давр бошқа, замон бошқа. Республикамиз Мустақилликка эришганига 11 йилдан ошди. Қанча-қанча ўзгаришлар бўлди. Ҳозирда имкониятларимиз анча кенгайди. Ҳозир эркинлик шароитида ҳар бир газетанинг материаллари савиёси бош муҳаррир, жамоада меҳнат қилаётган ҳодимларнинг фаҳм-фаросати, ақли ва билимига боғлиқ бўлиб қолди. Менинг назаримда бош муҳаррир ўзига ишонмайдиган бўлса, дадил муаммоларни кўтармайди, газета ўз мавқени йўқотди. Айтмоқчиманки, журналист, газета халқнинг юрагидаги гални айтиши керак. Шу ўринда Абдулла Қаҳҳорнинг бир иборасини эсласанг ўринли бўлади, яъни одамлар гапларни адабиёт айтиши керак. Мен ўйлайманки, бу фикр адабиётдан кўра кўпроқ газета ҳодимлари, журналистларга тегишлидир. Газета газетонларга маъқул бўлиши учун одамларни қийнаб турган масалаларни кўтариб чиқиши, уларни ечишда ёрдам бериши керак деб ўйлайман. Чунки бундай ечимини кутаётган муаммолар оз эмас.

Бугунги эркинлик шароитида том маънода эркинлик бўлиши керак, лекин бунинг ўзига яраша масъулияти ҳам бор. Журналистлар халқнинг юрагидаги, уларнинг оғирини энгил қиладиган масалаларни кўтариб чиқса, газетанинг муштарийси қўявди, обрўси ошиши аниқ. Бунинг акси бўлса, кўрқоқлик қилиб руҳсат этилган нарсани ҳам босмас, бу газета қўпол қилиб айтганда «ўлади». Мен ўйлайманки, газетонинг кўнглидаги томгайдиган газета газета эмас, у оддий қоғоз. Ҳозир, афсуски, бунча қоғозлар жуда кўп, десанг янгилашмайман. Шунинг учун уни ҳеч ким олмайди, ўқимайди.

Журналист мустақил фикрлаши керак, бундай одам эса сийқа гапларни ёзмастган лозим. Чунки бундай гаплар факат одамларнинг энанасини қотиради ҳолос. Президентимиз ҳам мустақил фикрлаш — миллий бойлик эканлигини алоҳида таъкидлаганлар. Эркинликнинг катта масъулияти ҳам бор, яъни озига келган гапи эвазериш ҳам жоиз эмас. Журналист ақл билан иш юритиши керак, у ўз фикрини исботлайдиган, қатъияти бўлиши жуда муҳим. Узини исботлаб бера олмайди-ган, мантисиз гапларни ёзмастган эмас керак. Сирасини айтганда журналист етти ўлаб бир кесилиш керак. Ана шунда газетанинг ўқувчисига ҳам кўпаяди.

• **Мансур АЛИЕВ,**
«Мотор» газетасининг бош муҳаррири:
— Мамлакатимиз ҳуқуқий-демократик давлатни, фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг янги босқичига кадам қўйди. Бу жараён силлиқ ва текис кечмаслиги барчамизга яхши аён. Ҳа, айниса оммавий ахборот воситаларининг муҳим ўрни тутиши ҳам ҳеч кимга сир эмас. Бунинг давлатимиз раҳбари Ислом Каримов Матбуот ва оммавий ахборот воситалари кўни байрами муносабати билан биз — журналистларга йўллаган табриқ хати ва Олий Мажлисининг тўққизинчи сессиясида қилган маърузаларида очиқ-ойдин айтдилар.

Шуни унутмаслигимиз лозимки, оммавий ахборот воситаларини эркинлаштириш кўп жиҳатдан ўзиниғиза боғлиқ. Бу жараён, айниса биз бош муҳаррирлардан дадиллиқни, қатъийлиқни, ён-атрофимизда рўй бераётган воқеа-ҳодисаларга очик бўлиб қарашиликни, энг муҳими, уларга танқидий, тўғри ва ҳолис баҳо бера олишигизимизни талаб қилади. Оммавий ахборот воситалари фуқароларнинг эркин минбарига айлана бориши керак, токи ҳар бир фуқаро давр талаб этаётганидек, унинг воситасида ўзининг фикрини очиқ-ойдин айти оласин, жамият ривожига муносиб хиссасини қўйсин.

Оммавий ахборот воситаларининг эркинлашуви, модомки, фуқаролик жамияти асосларини барпо этиш жараёнининг узвий таркибий қисмига айланган экан, бунинг учун биринчи гада улар иқтисодий жиҳатдан мустақил бўлмаса, заанжирбанд шерга ўхшаб қолиши мумкин. Шу боисдан ҳам давлатимиз раҳбари тўққизинчи сессияда «Оммавий ахборот воситалари соҳасида Иқтисодий муносабатларнинг асослари тўғрисида»-ги янги қонунни тайёрлаш ва қабул қилиш лозимлиги тўғрисидаги фикрни билдириди. Бунинг учун муҳим ва зарур восита деб биланам.

Шунинг айтиши истардимки, газеталаримиз ҳаётимиздаги нуқсон ва камчиликлари тугатишда, муаммоларни ўз вақтида ечишда ҳақиқий қурол вазифасини ўтасин. Биз ҳозирда ишқимизни ана шу асосда ташкил этиб, танқидий мақолалар беришга катта аҳамият қаратаймиз. Бунинг раҳбарият ҳам қўллаб-қувватлаётганидан мамнунимиз. Чунки бу бизни янада ижодий излашишга, ҳақ сўзини баралла айтишга ундайди.

Жазетанинг катта-кичиги фуқароларнинг ҳаётини ўз олдига қилиши, вақти-вақти билан учраши туриши, албатта жуда фойдалидир. Газетанинг катта-кичиги фуқароларнинг ҳаётини ўз олдига қилиши, вақти-вақти билан учраши туриши, албатта жуда фойдалидир.

• **Солих ЁКУБОВ,**
«Стиз-журналист, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ҳодими:
— Бугунги давра суҳбати хар томонлама фойдалидир, деб ўйлайман. Бинобарин, бундай мулоқотнинг биринчи марта ўтказилиши. Дарҳақиқат, шундай мулоқотлар пайтида хар бир инсон кўнглидаги гапларни айтиди. Ҳозир биз ана шундай гапларнинг жонли гувоҳи бўлиб туриб-миз.

Халқимизда «Чумчук сўйса ҳам қасос сўйсин», деган нақл бор. Бу нақлнинг нақадар тўғрилиги га давра иштирокчилари айтган сўзлардан ҳам яққол ишонч ҳосил қилиш мумкин. «Тошша-ҳарўловчитрано» Давлат уюшмасининг ҳафталик наشري бўлиши «Мотор» газетасининг кейинги йилларда бош йўналиши, мундарижаси тубдан ўзгарди. Еки бўлмаса Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университетининг наشري бўлиши «Тил ва дунё» газетасини олайлик. Газета мақолаларининг тили жуда раван. Шунингдек, ёш журналист кадрларнинг малакасини оширишда унинг ўрни муҳим бўляпти.

Бугунги мулоқотнинг имкониятидан фойдаланиб, бир таклифни ўртага ташламоқчиман. Пойтахтимизда нашр этилаётган кўп нусхалик газеталар билан «Оқшом» газеталарининг ўзаро ҳамкорлигини янада кенгайтириш керак. Кўп нусхалик газеталар ҳақида газеталаримизда мунтазам равишда таҳлилий мақолалар бериб боришса, аниқ мудавао ва фойдала бўлур эди, деб ўйлайман.

Хуллас, давр биз матбуот ҳодимларидан масъулият билан ишлаши, ҳамма нарсани ўз номин билан аташни тақозо этмоқда. Эндиғи вазифа — айтилган гапларни беками-қўст бажаришда қолган. Бунинг учун эса тажриба ва ёллик шижоатидан оқилона фойдаланиш, маҳоратни, қалб кўрнини ёзаётган мақолаларга баҳшида этиш керак.

• **Набижон ҚОШИМОВ,**
«Огоҳ» газетасининг бош муҳаррири:
— Бугунга келиб оғоҳлик давр талабига айланибди ҳеч кимга сир эмас. Юртимизда ва жаҳонда рўй бераётган, оғоҳ бўлишга вақеалар хар биримизни ҳушёр ва олиб бўлганга «кайраётган» сир эмас. Зеро, Юртбошимиз таъкидлаганларидек, «Бу ҳаётни ҳимоялаш керак. Тинчликни, демократияни ҳимоя қилишимиз керак. Қалажак ақлодимизни ҳимоялашимиз керак. Оиламизнинг тинчлигини ҳимоялашимиз керак. Химоя дегани — аввало, оғоҳ бўлиш дегани». Ана шу фикрларни ўзига шior қилиб олган газетамиз ҳам айнан бугунги долзарб вазият эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда ташкил этилган.

Газетамиз шахримиздаги оёйишталликни сақлашда пойтахт милициясига ёрдам бериш мақса-

• **Хусан БАРОТОВ,**
«Тракторсоз» газетаси бош муҳаррирининг ўринбосари:
— Бугунги кун нафаси билан яшаётган журналист ниҳоятда изчил, воқеа-ҳодисаларга реал кўз билан қарайдиган, кенг мушоҳадали, ўз фикрига эга бўлиши керак. Лекин ҳамиша ҳам бундай эмас. Чунки қўнғилигимиз бир-бор муаммони ўртага ташлашдан аввал ундан кейин пайдо бўладиган ташвишларни ўйлаб қолайим. Ваҳоланки, бу ташвишлар бизни кўрқитмаслиги учун дадил ҳаракат керак.

Мустақиллик барча соҳа ҳодимлари қатори биз журналистларга ҳам кенг имкониятлар берди. Ана шу имкониятлардан оқилона фойдаланиш бизнинг излашишимизга, ташаббусимизга боғлиқ. Журналистнинг тили, сўзи раван бўлса, уни барча тушунади. Сирасини айтганда бизга «тўртинчи ҳокимият» деб ишонч билдирилганлими, уни оқлаш ҳар биримизнинг бурчимиз, ана шу даражада эришиш олдимиқиди энг юксак вазифамиз бўлиши керак. Яна шуни айтишим лозимки, хар бир газетанинг моддий неғиз мустақам бўлса, у иқтисодий жиҳатдан ҳеч кимга қарам бўлмаса, ўз сўзини дадил ва ишонч билан айти олади. Ҳеч кимдан, ҳеч қандай таъзияддан кўрқмайди. Бунга эришиш учун эса биз газетонини жалб этишимиз, бугуннинг гални ёзишимиз лозим деб ўйлайман.

• **Акмал АКРОМОВ,**
«Оқшом» газеталари бош муҳаррири:
— Бундай давра суҳбатларининг тез-тез ўтказиб турилиши, вақти-вақти билан учраши туриши, албатта жуда фойдалидир.

Газетанинг катта-кичиги фуқароларнинг ҳаётини ўз олдига қилиши, вақти-вақти билан учраши туриши, албатта жуда фойдалидир. Газетанинг катта-кичиги фуқароларнинг ҳаётини ўз олдига қилиши, вақти-вақти билан учраши туриши, албатта жуда фойдалидир.

• **Раҳматжон БУРИБОВЕВ,**
«Тошкент» телеканали «Пойтахт» ахборот дастурининг бош муҳаррири:
— Мен асосан журналистларнинг ишини тарозига қийлашади. Ҳуштада иккита паллана баробар ушлаб туриш журналистга жуда катта масъулият юклайди. Танқид масаласига келса, биз хали иш бошламасанимиздан аввал ўша танқид объект хабар топада ва қўнғироқлар бошланади. Бундан хулоса шуки, танқидга муносабатини шаклланиши бизда қийн чекяпти, назаримда. Ахир бу танқид эртага сизга сабоқ бўлади, ишқингиз ривожланишига, халқ олдида уялиб қолмаслигингизга туртки бўлади-ку.

Бугун давра суҳбатига, нафақат бир-биримизни тақидки, фикрларимизни эшитдик, балки энг муҳими ҳамкорликка йўл очдик, деб ўйлайман. Ҳамкор, ҳамқиёт бўлса, касбимиз олдида турган масъулиятли вазибаларни бемалол баҳара олишимизга аминман.

• **Сўنғи СўЗ УРНИДА:**
Бугунги давра суҳбати қатнашчиларининг фикр-мулоҳазалари, дил сўзлари эшитиб шундай хулосага келиши мумкин, ҳозирда Мустақил юртимиз раванлигига муносиб ҳисса қўшаман, халқим фаровонлиги йўлида хизмат қилиб, оғирини энгил қиламан деган хар бир журналист замон билан ҳамнафас бўлиши, келажакни кўра билиши, одамлар тилининг «учида» турган гапларни биринчи бўлиб айти олиши, йўлаб, аммо топиб гапириши лозим. Албатта, бу борада шахримизда фаолият кўрсатаётган оммавий ахборот воситаларининг ҳамжихатликда иш юритиши яхши самара бериши ҳам алоҳида таъкидланди. Демак, ҳақиқий демократик матбуот бўлиш учун ҳам журналистлар олдига жуда кўпмақ абазифалар турибди. Президентимиз таъкидлаганларидек, «Ҳақиқий демократик матбуот кўрсатма асосида яшай олайми» ва яшайи ҳам мумкин эмас. Эркин матбуот реал вазият шароитида фаолият кўрсатиши, ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий ҳаётнинг долзарб муаммоларини дадил кўтариб чиқиши, одамларни безовта қилаётган барча масалаларни жамоатчилик муҳокамасига ҳавола этиши, ҳокимият ва бошқарув тузилмаларининг қабул қилаётган қарорлари ва фаолиятига танқидий, шу билан бирга ҳолис баҳо бериб бориши керак».

Шарифа ИЛЕСОВА ёзиб олди.

МАТБУОТ ВА ЖУРНАЛИСТ МАСЪУЛИЯТИ

Тошкент шаҳар матбуот ва ахборот ҳудудий бошқармаси, «Тошкент оқшом» ва «Вечерний Ташкент» газеталари, «Тошкент» телеканали, «Пойтахт» радиостудияси ҳамкорлигидаги давра суҳбати

иктирослашмаганлиги яққол сезилиб туради. Шунинг учун журналистларнинг ҳам иқтисодий, ҳам ҳуқуқий билимларини ошириш учун ўқув-лар ташкил этилса фойдалан холи бўлмади. Яна газетанинг иқтисодий ҳаётда сарлава жуда катта роль ўйнайди. Газетонини жалб қиладиган сарлаванинг аҳамияти каттадир.

Хулоса қилиб айтганда, журналистнинг қалами унинг ўткир қуроли бўлиши керак. Ушбу қурол халқимиз манфаати йўлида хизмат қилиши, газетонинг дил тубидаги гапларни ана шу орқали айтиши аниқ мудаваодир.

• **Солих ММИНОВ,**
Ўзбекистон Республикаси Адлия вазири-лик хузуридаги Ҳуқуқий маърифат тарғиботи маркази бўлим бошлиғи, тарих фанлари номзоди:

— Бугунги кунда мамлакатимиз оммавий ахборот воситалари мақомини кўтаришга хизмат қиладиган барча ҳуқуқий асослар яратилган. Лекин шунга қарамай газета ва журналлар нифузини оширишга нималардир тўсиқ бўлмоқда.

Менмича, газеталар иқтисодий-сиёсий минбар ҳисобланади, улардаги таҳлилий шарҳлар, баҳо-лар муҳим аҳамията эга. Негадир газеталаримизда кўпгина масалани бирқўлама таҳлил этиш ҳоллари учрайди. Бинобарин, муаллиф нуқтаи назари бўлмаган шарҳлар ўқувчи қандай маънавий манфаат олади? Кейин долзарб масалаларга бағишланган ахборотлар баъзида кечикиб берилади ёхуд умуман берилмайди. Натияжада булар бўлмас гаплар болавайдик, қисқаса ахборот воситали ҳосил бўлади. Аммо ҳорийий матбуот бошқалари бу воқеалар ҳақида алдақчон бонг ураётган бўлади. Булар ахборот воситаларимиз нифузига салбий таъсир кўрсатади.

Ҳозирда цензура йўқ бўлса-да баъзи оммавий ахборот воситалари раҳбарлари ўзини-ўзи цензура қилишга ўтиб олганлар. Улар хар бир масалани ўта мулохазали бўлиб, ҳадик исанжа-санча чиқа олибётирлар.

Матбуот тўғрисидаги қонунларга риоя этиш — сўз эркинлиги ва ошқораликни таъминлаш демократ. Одамларга фактларни билиш имкониятларини берсангиз, жамиятдаги қўллаб муаммоларининг ечимини тезлашади. Ошқоралик жамиятнинг соғломлаштиришга хизмат қилади.

Яна шуни айтишим истардимки, журналистларга ҳимоя қиладиган, зарур ҳолларда уларга моддий ва маънавий ёрдам берадиган ташкилот нифузли бўлиши керак, деб ўйлайман. Матбуотимиз жуда катта бурилиш нуқтасида турибди, унинг олдида улкан вазифалар турибди. Жамиятимиздаги ҳамма ўзгаришлар матбуотимизда ўз ифодасини топиши керак.

энг асосий, энг муҳим устувор, тенгсиз олий мақсад — Мустақилликни бундан буён ҳам асраб-авайлаш, химоя қилиш ҳамда мустақамлаш бўлиб қолаверди», дея таъкидлаган эдилар, — деди жулдадан педагог-тарбиячилар фаолиятини йўналиштиришда маҳалла оқоқолларнинг роли ҳақида тўхталар экан Тошкент шаҳар Оксқоллар Кенгаши ва «Маҳалла» жағмармаси раиси Рихсатилла Ақромов. — Демак, шундан келиб чиқиб педагог-тарбиячилар хар томонлама мукамал, юксак фазилатли шахс сифатида ёшлар билан ишлаши учун унинг ҳуқуқий маданиятини, билиминини тақомиллаштириб, ёшлар онгига миллий истиқлол билимини синдириб бориш керак. Уларга маҳаллалар оқоқоллари хар томонлама ёрдам беришлари керак.

Бир сўз билан айтганда, педагог-тарбиячиларнинг маҳоратини, билим савиясини ошириш мақсадида ушбу семинар ташкил этилди. Анжуманда бундай мақсадга эришиш учун маҳалла оқоқоллари, посбонлари, педагог-тарбиячиларнинг ҳамкорлигини таъминлаш ва фуқароларнинг имкониятларидан қамқорлигини таъминлашга фикр алмашилди.

Маҳалла педагог-тарбиячилари семинари якуни бўйича Тошкент шаҳридаги илгор маҳаллалар тажрибаси қатнашчилар томонидан ўрганилиб, энг тажрибали педагог-тарбиячилар билан тажриба алмашуш натижазида умумий хулосалар чиқарилади, педагог-тарбиячилар учун ўқув-ўқувчи маълумоти ва тавсиялар ишлаб чикалади.

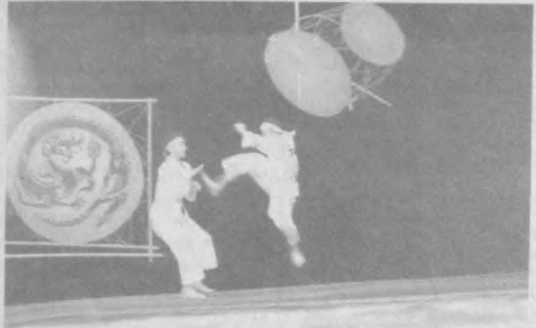
МАХАЛЛА Тарбиячилар учун семинари

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Вази́рлар Мақамасининг 2002 йил 16 майдаги 162-сонли қарори билан жорий йилнинг 1 июнидан бошлаб маҳаллалар штати таркибига ёшлар ўртасида ташкилий тарбиявий, оммавий спорт ишларини ташкил этишчи педагог-тарбиячи штати киритилди. Ҳозирда педагог-тарбиячилар республика-тарбиячиларнинг малакасини ошириш мақсадида Ўзбекистон Оксқоллар Кенгаши ва «Маҳалла» жағмармаси, Республика Ички ишлар, Халқ таълими вази́рликлари, Республика «Маҳалла зиёси» ўқув-ўқувчи маркази маҳсус дастур асосида ўқув-семинарини ўтказиб келмоқда.

Яқинда бўлиб ўтган навбатдаги ўқув-семинари Яққасарой, Шайхонтоҳур ҳамда Юнусобод туман маҳаллалари педагог-тарбиячилари учун ташкил қилинди. Семинар машғулотини Ўзбекистон Оксқоллар Кенгаши ва «Маҳалла» жағмармаси раиси Аъзамжон Гадойбоев кириш сўзи билан очиб, бу борада амалга оширилаётган ишлар хусусида қисқача тўхталиб ўтди. Маҳалла педагог-тарбиячиларнинг мақсад ва вазифалари ҳақида Ўзбекистон Оксқоллар Кенгаши ва «Маҳалла» жағмармаси раисининг биринчи ўринбосари Н. Абдуллаев, педагог-тарбиячиларнинг профилактика нозирини билан ҳамкорлиги тўғриси-

да Республика Ички ишлар вази́

В. Сивец номидаги Автасозлар маданият саройида «ALEXANDR-MARKET» фирмаси ҳамда Александр Герасименко ташаббуси билан, Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, «Жанговор санъатлар дунёси» телевизион дастури, Республика карата миллий федерацияси ва «ORIAT FM» радиосининг қўллаб-қувватлаши орали «Спорт. Ёшлик. Саломатлик» шаири остида шарқ яккакурашларининг иккинчи фестивали бўлиб ўтди.

ЁШЛИК ВА ЖЎШҚИНЛИК БАЙРАМИ

Фестивалда ҳар хил ёшдаги болалар бир-бирларини алмаштирган ҳолда қувонч билан ўзларининг кураш турлари усуллари янги ўзлаштирилганликларини маҳорат билан кўрсатишди. Эътиборга лойиқ томони шундаки, бугунги кунда ўсмирлар билан бир каторда шарқ яккакурашлари билан кўзлар ҳам фаол шуғулланмоқдалар.

Шарқ яккакурашлари анжуманида турон ва кураш каби миллий спорт турлари ҳам кенг намойиш этилди. Ушбу қадимий спорт турлари бугунги кунда ҳам ёшлар тимсолида ўзларининг кўпбўлиб давомчилирига эга ва улар тез орада муносиб авлод сифатида бугунги чемпионлар урнини эгаллашига шубҳа йўқ.

Фестивалда айнакча Ўзбекистон Республикаси айдиқ федерацияси, ИТФ таскивдор ассоциацияси, «Парвоздаги аждар» мактаби у-шучилари ва карата миллий федерациясининг ёш яккакурашчилари ўз маҳоратлари билан муҳлислар эътиборини қозонди.

Нисбатан ёш спорт турлари бўлиши кикбоксинг ва хангида бўйча чиқишлар ҳам иқтидорларда катта таассурот қолдирди.

Спорт байрами якунида муайтайчилар ўз маҳоратларини кўрсатишди. Пайдо бўлиш тарихи Тиландаги бориб тақаладиган ушбу спорт тури ҳам иштирокчиларнинг тирсак ва тиззалари билан ажойиб зарбалар берилари билан кўпчилик муҳлислар дилларини забт этди.

Фестиваль якунида биз мазкур тадбир ташаббускори Александр Герасименкони суҳбатга тордик.

— Айтинчи, мазкур фестивални ташкил этишда ўтган йилги тажрибалар ҳам

хисобга олиниб, қандайдир янгиликлар киритилдими?
 — Шубҳасиз, ўтган йилги тажрибаларни хисобга олиш, Масалан, олдинги гал қатнашчиларнинг сони кўплиги сабабли фестиваль ҳам «ёзилиб кетган бўлса, бу йил шарқ яккакурашларининг турли йўналишларини фақат энг яхши спортчилар намойиш этишди. Шунингдек, аввалгидан фарқли равишда бу гал спортчиларни тур-турларга бўлдиқ ва бу ҳолат у ёки бу спорт турини қисқа ҳамда чиройли равишда кўрсатиш имкони берди. Мазкур фестиваль ўзига хос шоя тарзида — театрлаштирилган, мафтункор мусиқалар жўригида ўтказилди, ажойиб сахна кўришилари танланди, байрамнинг ташкил этилиши ҳам юқори даражада бўлди.

— Катнашчиларга ёши, маҳорат даражаси бўйича муайян талаблар қўйилдими?
 — Спортчиларга қўйилмайдиган энг катта талаб, бу — маҳорат билан ўз спорт тури имкониятларини намойиш этиш бўлди. Бундан ташқари, иштирокчилар сахнада ўз маҳоратларини 10 дақиқадан ошмаган вақт ичида кўрсатишлари лозим эди. Иштирокчиларнинг ёши чегараланмади.

— Келажақда ҳам шарқ яккакурашлари фестивалини ўтказиб туриш режалангани?
 — Ҳа, биз келаси йили ҳам муҳлислар эътиборини қозонган ушбу фестивални ўтказиш ниятдамыз. Фақат уни энди халқаро даражада чиқаришга ҳаракат қиламиз ва Россия, Қозғистон, Қирғизистон каби давлатлардан ҳам етакчи спортчиларни таклиф этмоқчимиз.

(Ўз муҳбиримиз)
СУРАТДА: шарқ яккакураш усталари фестивалда ўз маҳоратларини намойиш этмоқдалар.

А. Попов олган сурат.

Бўлажак муҳандислар Голиб

Ёшларимизнинг барча ишларида яқин кўмакчига айланган «Қамолот» ижтимоий ҳаракати уларнинг спорт соҳасида ҳам катта ютуқларга эришишлариға замин яратмоқда.

Яқинда «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Мировот тумани бўлими ёшларнинг соғлом турмуш тарзида тарбиялаш ҳамда уларнинг бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш мақсадида туман ўқув юртлари жамоалари ўртасида «Қамолот» кубоги футбол мусобақасини ташкил этди. Унда Тошкент Шарқшўнослик институти, Тошкент автомобиль йўллари институти, Мировот сановат касб-хунар коллежи ва темирйўллар коллежи, Тошкент тарих ва шарқ тиллари лицейи, Тошкент темирйўллар муҳандислик институтидаги бошланғич ташкилотига «Қамолот» стени ва совриндорларга фахрий ёрликлар топширилди.

Бу каби мусобақалар миллионлар йўналиши ривожлантириш томон яна бир қадам бўлгани шубҳасиз.

Азиза ИЛХОМОВА

Иштиёқ билан беллашишди

Эртамиз давомчилари бўлиш фарзандларимизнинг соғлом ва баркамол бўлиб вояга етишларида спортнинг ўзига хос аҳамияти бор. Айнакча, Юртбошимиз ташаббуси билан ўрта умумтаълим мактабларида спортнинг ўзига хос бўйича ўтказилаётган «Умид нихоллари» мусобақалари ўқувчилар ўртасида катта қизиқиш уйғотди ва улар бу мусобақаларда иштиёқ билан қатнашмоқдалар.

Яқинда Мировот туманидаги 110-мактабда «Умид нихоллари» спорт мусобақасининг туман босқичи бўлиб ўтди. Байрамона ва юқори кўтаринчи кайфият билан ўтказилган ушбу мусобақада 5-7-синфлар ўртасида мактаблараро ўтказилган бахсларда голиб чиққан жамоалар спортнинг кўп турли, футбол, волейбол, баскетбол, теннис, атлетика турлари бўйича беллашди.

— «Умид нихоллари» мусобақалари ўқувчиларда жуда катта қизиқиш уйғотди, — дейди туман халқ таълими бўлими мудири Намоз Руззқулов. — Мусобақалар давомидида қатнашчилар орасида умидли ёшлар анчагина эканлиги

маълум бўлди. Биз қатнашчилар орасида иқтидорли ёшларни аниқлаш ва уларнинг спорт билан жиддий шуғулланишлари учун шарт-шароит яратишга алоҳида эътибор қаратганимиз. Тумандаги 294, 110, 328-мактабларда ташкил қилинган спорт тўғрисидаги маълумотлар эзу ишларимизнинг илк ва муҳим қадамларидан биридир.

«Умид нихоллари» спорт мусобақаларининг жонли ва қизиқарли ташкил этилишида бевосита туман ҳокимлиги, туман халқ таълими бўлими ва «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати туман бўлимининг ёрдамлари катта бўлмоқда. Улар ўқувчиларнинг оммавий тарзда ушбу мусобақаларда қатнашишлари

НИМА? ҚАЧОН? ҚАЕРДА?

- 25 НОЯБРДАН 1 ДЕКАБРГАЧА**
- 25 ноябрда:**
 - Алишер Навоий номидаги Санъат саройида муаллиф ва режиссёр З. Мусоқовнинг «Осмондаги болалар» бадий фильми намойиши давом этмоқда. Томоша соат 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 да бошланади. Кичик залда эса Валижон Шамсиевнинг «Қайтмас» бадий фильми соат 12.00, 14.00, 16.00, 18.00 да бошланади.
 - Муҳимий номидаги Ўзбек Давлат музика театрида «Диванатга хиёнат» спектакли намойиш этилади. Томоша соат 15.00 да бошланади.
 - 26 ноябрда:**
 - Ўзбек Миллий академик драма театрида С. Имомов асари «Эргинманор орузи» комедия спектакли соат 18.00 да намойиш қилинади.
 - Алишер Навоий номидаги Давлат академик катта театрида «Трубадур» балет спектакли соат 18.00 да бошланади.
 - 27 ноябрда:**
 - Абдор Хидоятлов номидаги Ўзбек Давлат драма театрида «Езилмаган мактубу» спектакли соат 17.00 да бошланади.
 - Йўлдош Охунбобоев номидаги республика ёш томошбинлар театрида «Сехрланган шахзода» спектакли соат 11.00 да намойиш қилинади.
 - 28 ноябрда:**
 - Республика кўғирчоқ театрида «Нўхат бола» спектакли соат 11.00 ва 12.00 да бошланади.
 - Ўзбекистон Бадий академиясининг кўрғазмалар залида танкил расомлар Алишер Мирзо, Баҳодир Жалол ва Акмал Нур иждоғлари кўрғазмаси давом этмоқда.
 - 29 ноябрда:**
 - Муҳимий номидаги Ўзбек Давлат музика театрида С. Имом асари «Сойбуха операцияси» комедияли спектакль соат 18.00 да бошланади.
 - «Қозғистон» номли кинотеатрда Америка бадий фильмлари намойиш этилади.
 - 30 ноябрда:**
 - Ўзбек Давлат цирки республика бирлашмасида «Туялардаги акробатлар», Ўзбекистон халқ артисти Х. Зарипов бошчилигидаги «Ўзбекистон йигитлари», шунингдек ўргатилган қучуқлар, гимнастарлар, масҳарабозлар иштирокидида ранг-баранг дастур. Томошалар 12.00, 15.00 да бошланади.
 - «Илҳом» ёшлар театрида «Медея» номли спектакль соат 18.30 да намойиш этилади.
 - 1 декабрда:**
 - Ўзбек Миллий академик драма театрида Э. Хулшваков асари «Қалъи ўйини» спектакли соат 18.00 да бошланади.

Ёрқин юлдузлар даврасида

Кеча ким эди, бугун ким бўлди?! Бу саволга спорт соҳасидаги юқалишлар мисолида ҳам амалий жавоб бериш мумкин. Бугун Ўзбекистон ўзининг истеъодли ўғил-қизлари билангина эмас, янрик халқаро турнирлар ўтказиладиган мамлакат сифатида ҳам дунёга танилди. Яқинда «Ўзбекистон болалар спортини ривожлантириш жағмағмасини тузиш тўғрисида» Президент фармони чиқди, сўнгра ушбу жағмағ фаолиятини ташкил этиш тўғрисида Вазирлар Маҳкамасининг қарори қабул қилинди. Буларнинг барчаси юртимиздаги тинчлик ва барқарорликнинг шарофати, соғлом авлод камолоти йўлидаги сазй-ҳаракатлар натижасидир.

Яқинда Тошкент Ислому университетидида «Биз тинчликсевар юрт фарзандларимиз» маърузида спорт байрами тадбири бўлиб ўтди. Кечада ўзбек спортининг ёрқин юлдузларидан от спортни бўйича Европа чемпиони, халқаро турнирлар голиби, Жаҳон Кубоғи совриндори, Иброҳим Йўлдошев, бокс бўйича Осиё чемпиони Бехзод Хидиров, таэквандо бўйича Европа чемпиони Шаҳноза Арзуматова, Ўзбекистон чемпионатининг кўп түпи бўйича бир неча бор голиби Азиза Азизова ва шу каби кўпбўлиб Осиё ва жаҳон чемпионатлари голиблари катнашдилар. Улар талабалар билан мулоқатда бўлдилар ва кўрғазмали чиқишлари билан йиғилганлар кўнглиларини шод этдилар.

Шу билан бирга Тошкент шаҳар ИКИББ терроризмга қарши кураш бўлими раҳбари ўринбосари Даврон Назармуҳамедов, «Халқаро Амир Темури хайрия жағмағмаси»нинг Тошкент вилоят бўлими раиси ва Тошкент шаҳар фавқулодда вазиятлар бошқармаси кўнгиллар жамияти раҳбари Низомиддин Исаевлар ҳам ўзларининг маърузалари билан даврага қувонч руҳият бахш этдилар.

Тадбирда ёшларнинг орзу-интилишларини муҳассамлаштириш, ҳаётини манфаат ва эҳтиёжларини ифодалаш, жаҳон ва Ўзбекистон ёшларининг алоқаларини ривожлантириш борасидаги амалий ва хайри ишлар ҳақида сўз борди.

Тошкент Ислому университетининг «Маънавият ва маърифат» ишлари бўйича проктори Саидқабар Аъзамхўжаев, жисмоний тарбия кафедраси мудири Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган мураббий Шоанвар Исмоилов тадбир сўнгида спорт юлдузларига эсдалик совға тариқасида гуллар ва китоблар тақдим этишди.

(Ўз муҳбиримиз)

Туманда оилавий мусобақа

Шайхонтохур туманида оммавий спорт ўйинларини ривожлантириш, кенг аҳоли қатламни кўпроқ спорт ва жисмоний тарбияга жалб қилиш ва уни кундалик турмуш тарзига айлантириш борасида кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда.

Ана шундай хайрли мақсадларни кўзалда тулганда тумандаги 15-болалар ва ўсмирлар спорт мактабиди 2 кун давом этган оилавий шашка, нарда, мини футбол, дартс мусобақалари ўз ниҳоясига етди. Турнирда биринчи ўринни «Тошкент метрополитен»ндан Саид Каримовлар оиласи, иккинчи ўринни «Тошкент шаҳар телефон тармоғи» хиссадорлик жамиятидан Шоира Исахоновалар, учинчи ўринни «Сархумдон» маҳалласидан Махмуд Рашидовлар оиласи эгаллади.

Ҳақиқатга Шайхонтохур тумани жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси раиси Зийнат Ибатуллин қимматбахо совғаларни топширди.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган мураббий, спорт мактаби директори Иброҳим Имомжонов эса 4 ва 5 ўринларини эгаллаган Худойбердиевлар ва Акбаровлар оиласига туман ҳокимлиги таъсис этган кубок, Фахрий ёрликлар ва совғаларни тақдим этди.

Гулчеҳра ДҮРДИЕВА
СУРАТЛАРДА: оилавий мусобақадан лавҳа; голиблар тақдирланмоқда.

Ҳақимжан Солихов олган суратлар.

ри учун ҳам моддий, ҳам маънавий томондан қўллаб-қувватламоқдалар.

Энг хаяжонли дақиқаларда нуфузли ҳакамлар ҳайъати хар бир шарт бўйича йиғилган оқоларни одиллик билан жамлаб, мусобақа катнашчиларининг хар бири голибликка даъвогар бўлганлигини таъкидлаган ҳолда 31, 263, 94-мактаблар кўл түпи бўйича, 175, 328, 125-мактаблар футбол бўйича, теннисда 60, 110, 31, сузши бўйича 110, 60, 94-мактаблар юқори логонлардан жой олганлигини эълон қилдилар. Умумий натижаларга кўра 110-мактаб туман голиблигини кўлга киритди.

Ушбу мусобақани кузатар эканмиз Президентимизнинг яқинда қабул қилинган «Ўзбекистон болалар спортини ривожлантириш жағмағмасини» тузиш ҳақидаги Фармонини қанчалик ахамиятли ва фойдал эканлигини яна бир карра хис қилдик. Юртимизнинг, элимизнинг сунъиқлари бўлиши ёш авлоднинг соғлом ва ақдан баркамол бўлиб вояга етишлари эса эртимики белгилайди, мустақил Ўзбекистонимиз пайдеврининг бақувват ва мустақам бўлишига хизмат қилади.

Шоира МУҲАМЕДОВА

ҚАТРА

Она-табиатимиз яратган бутун борлиқнинг ўз сеҳрли кўйи, кўшиги бор. Улар ҳам шўх, ҳам ғамгин, ҳам жўшқин куй-қўшиқлардир. Уларни табиат ҳар бир фаслнинг ўзига хос олами билан бетақдор яратган.

Кузнинг сеҳрли кўшиғи

Кузда оппоқ бепойн пахта далаларимиз, тилларанг сарғиш либос кийган жаннатмакон бог-роғларимиз, дарёларимиз устидан, мусаффо, софий осмонимиздан катор-катор тизилишиб, саф тортиб қурқуралиб учиб ўтаётган само малакани — турналарнинг кўшиғи сеҳри бизнинг вужудимизни шундай ларзага келтирдики, улар кўзларимиздан йиқоқлашиб учиб ўтиб кетсаларда, кўшиғи қалбимизга, вужудимизга кузнинг сеҳрини жойлаб кетади. Ва хар кузда биз шу бетақдор сеҳрли овозни эшитганимизда вужудимиз энтикиб кетади.

Кузда сой, булок, жилғалардан оқаётган зилол сувлар ҳам хар бир тошларни меҳр билан силаб, сийлаб, ўз кўшигини шобиб оқиб кўйлаб кетаверади. Дарахлар ҳам вужудидида сўнги бора титраётган ҳазон барглари кўшигини шундай фарёб билан кўйлайдики, осмонни қорай

булутлар қоплаб чақмоқ чақиб бирдан шивирлаб ёғир ёға бошлайди, бу ёғирлар эса бизнинг вужудимизга муғли бир куй, кўшиқ бўлиб ёғилади. Бу кўшиқни фақат ёғиз, танҳо ҳазон бўлган барғи авайлаб қафтингизга олиб, қалбдан хис этсангиз эшитишингиз мумкин.

Булар куз фаслининг кўшиқларидир. Ўзи аслида ҳаёт ана шу мангу куй ва кўшиқлардан яралган. Аммо хар бир фаслнинг ўз кўйи, кўшиғи, сеҳри бўлиб ундан шу фаслнинг ички бир тугўнлари, армонлари, фарёдлари таралиб туради. Фасллар ўткинчи. Улар ана қайта такрорланмайдилар, лекин куйи, кўшиғи, сеҳри такрорланмасдир. Бутун борлиқ эса хар бир фаслнинг ўз сеҳрли кўйини чалиб кўшигини айтади. Олам борлиқ эса аслида шу куйлардан яралган.

Марҳамат МАТВАФОЕВА

«Мулоқот» — маърифат элчиси

Журнал мақолаларидан ўзбек халқининг тарихидаги ўрни, азалий урф-одатларимизнинг мазмун-моҳияти, ҳалоллик, камтарлик, самимиётлик, бағрикенглик каби ўзига хос миллий сифатларимизни тарғиб-ташвиқ этиш мақсадида бўлиб ўтган «Мулоқот» журналарнинг доимий мутолаа эътидоган маънавий ҳамроҳига айлади.

Айни кўнларда халқимиз ўз руҳий оламнинг шарқ фалсафаси дурдоналари, тасавуф ақолидаги билан бойишини эҳтиёт сезмоқда. Журналнинг «Шарқ фалсафасини ўрганилик», «Адолат ва маърифат» асосини «Шарқнинг буюк муқаддаслари», «Инсонийлик ҳақида ўйлар» ва «Қадрият» каби руҳларнинг ўз ўқувчилари, муҳлислари бор. Натижада журнал ўз фаолияти давомидида Жумал Бухорий, Имом Термизий, Баҳоуддин Накшбанд, Намиддин Қубро, Абдуқолий Фиждудвий сингари тасавуф алломалари илму ёшларининг турли жиҳатлари қайта-қайта кўпроқ эътиборга эришмоқда. Бу сингари мақолавларни маънавиятимиз иқтисодидан олиб олиш мумкин.

Буюк бобомиз Соҳибқирон Амир Темурнинг давлатчилик соҳасидаги амалий мероси, шахсий ва нодир фахратлари, темирйўл ҳақида уларнинг давлатни идорла қилиш борасидаги бетақдор йўлларни тўғрисида тарихчи олимларимизнинг илмий-оммабон мақолалари журналнинг даярли хар бир сониди эълон қилиб берилмоқда.

Тарихдан маълумки, хар даврининг ўз ютуқлари, камчиликлари, муаммолари бўлиши табиий. Бизнинг давримиз ҳам ўз сиепати, ижтимоий фикр-мулоҳазалари, ўз фалсафаси бор. Бундай фикрлар тинчлик, тараққиёт, демократия, фуқаролик жамияти қуришга йўналтирилган сиепати-миздаги ўзига хос жиҳатлар ақс этган муҳолларда ўз ифодасини топмоқда. Шу кўнларимизнинг пешкадам сиепатишунослари, файласуфларидан А. Жалолозаров, Н. Жўраев, А. Чориев, Қ. Назаров, А. Йўлдошев ва Х. Эратовнинг журналдаги хар галги чиқишлари ижтимоий фикр иқтисодчилари учун катта ангилик бўлмоқда. Тараққиётнинг асоси хисобланган иқтисодийнинг долзарб муаммолари журналнинг жамоати муаллифлари хисобланган М. Шарифхўжаев, И. Искандаров, Н. Тўхилев, О. Хикматов, Н. Ҳақимов ва Е. Абдуллаев каби таъкил иқтисодийчи олимларимиз томонидан ўртага ташланмоқда.

Журнал ҳақиқий тарихимизни тиклаш борасида мунтазам иш олиб борапти. Шунингдек, унинг хар бир сони маънавий олами-миздаги камчиликларни тўлдир-радаган ҳадислар, ҳикमतлар, фалсафамиз дурдоналари, фойдали мақолавлар ва ажойиботлар билан бойитилмоқда. Шунинг учун ҳам «Мулоқот»нинг хар сони хар бир даврага, хар бир оилага бир олам маърифий бойлик олиб қиради. Унга албатта обуна бўлиш.

Журналнинг нашр қўрсаткичи — 844.

Рашид РАУТОВ

2002 — ҚАРИЯЛАРНИ ҚАДРЛАШ ЙИЛИ

Умр мазмуни

Кўп ҳолларда муаллимларни богбонга қийшлади. Негаки, улар келажақ нихоллари бўлиши ёш авлодни авайлаб катта ҳаётга йўллайдилар. Ҳаётда ўз ўрнини топган хар бир ўқувчи эса илк бор сабоқ берган устозларини ҳаммаша яхши ниётлар билан эслаб, уларга ич-ичидан миннатдорчилик билдирди.

Ҳа, биз хикоя қилмоқчи бўлган захматкаш ўқитувчи Эргаш ота Ҳамидов ҳам ана шундай инсонлар сирасига қиради. У киши эрлик йил давомиди мактабда ўқитувчи қилиб, болалар он-ида ҳалоллик, поклик, ватанпарварлик, эл-юртга садоқат, бағрикенглик, адолат ва ҳақиқат сингари туйғуларини шакллантиришга ўз куч-ғайратни, шижоатини аямаяган. Дарҳақиқат, ўқув масканини илгор мактаблар саифига олиб чиқиб, таълим-тарбия ишларини яхши йўлга қўйишда ҳаммасидаги елкадор бўлди.

«Ёш, навқирон Эргаш шаҳримизнинг Акмал Имомов туманидаги 62-сонли ўрта мактабининг аъло баҳолар билан ташлаганидан сўнг Низомий номи Тошкент педагогика институтига ўқишга қиради. У мактабининг юқори синфларида ўқиб юрганида муаллимлик касбини кўзи-кичи орта бори ва келажақда шу касбни эгаллашга эҳд қилган эди. Бу орзулари амалга ошириш учун Эргаш барча фанларни яхши ўзлаштириб, тириншоқ ва чақонлиги билан бошқалардан ажралаб туради.

Қарангки тақдир тақдоси билан илк меҳнат фаолиятини ўзи билан олган қадродон даргоҳда, яъни 62-ўрта мактабда бошлади. Мана, у кўнларга ҳам эрлик йил бўлибди. Бу давр ичиди устоз мураббий қанчадан-қанча шогирдлар таъйрлаб, катта ҳаётга йўлламади, дейсиз.

Ҳа, уларнинг орасида фан йўлида собит хизмат қилганлари ҳам, халқ ошоишталарини кўрик-ҳам, эл дусяини олганлари ҳам, сахнада қўшиқ қўйлаб, юртини хахонга танитганлар ҳам бор. Бу инсонлар бир сўз билан айтган:

да Эргаш отанинг шогирдлари, у экан нихоллар. Бу нихоллар эндиликда азим чинорларга айланган.

Биз Эргаш отани маъжозий маънода бежиз «Богбон» деб атамадик. Бироқ, у киши чинакамимга боғбондир. Уста мураббийнинг «Богбон» маҳалласидаги уйига ташир буюганимизда, ҳовли ичра барқ уриб турган турли-туман мевали дарахларни кўриб, бунга ишонч ҳосил қилдик.

«Ховлимиз бир вақтлар жуда ҳам кенг бўлган, — дейди муаллим биз билан суҳбатда. — Ховли атрофиға 300 түп мевали дарах кўчатларини ўтказганман. Ҳозирги кўриб турганингиз эса ўша богбондан кичик бир ёдгорлик, халос.

Дарҳақиқат, Эргаш ота ҳам оилани, ҳам иши йўллайдиган инсонлардан бири хисобланади. Шу босишдан ҳам ўтган умридан нолмади.

У кишининг ҳаётдаги ақида-си ягона: «Халол меҳнат ва эзгулик ёндошиб яшаш». Ота ана шундай яшаш кам бўлмоқди. Бундан ў инсонни ҳамма бирдек ҳурмат қилади. Тўрт фарзандини қалби дабб отаси, ўн икки набиранинг меҳрибон буважониси... Халол меҳнатлари муносиб бохланган. Қўсқанда «Халқ таълими ёлочи» унвани белгиси бундан далолат бериб туради.

Муаллимларни богбонга қийшлади. Зеро, дарахнинг тик ва одил ўсишида богбон захмати қанчалик бўлса, инсон фель-авторини шакллантиришда муаллимнинг шу қадар хисоси бор. Менимча, уларнинг эзгуликка ёндошиб яшашлари айни мана шундай ўсиб-ичи топади.

Умиджон САТТОРОВ

Собир Раҳимов туман ҳокимлиги томонидан 2002 йил 6 августда Аманова Нигора номига берилган савдо қилиш ҳуқуқини берибди № 0521730 рақамли гувохнома йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНДИ

Тошкент Давлат техника университети «Электроника ва автоматика» факультети жамоаси Ислаб чикариш жараёларини автоматлаштириш кафедраси мудири академик Нодирбек Рустамбекович Юсупбековга акаси

Носирбек РУСТАМБЕКОВнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия ихзор этади.

Тошкент Давлат иқкинчи тиббиёт институтининг ректорати жамоаси ва нормал физиология кафедрасининг ходимлари кафедра доценти, даволаш факультети деканининг ўринбосари А. Б. Саидовнинг волидаи муҳтарамаси

Насибонна ая САИДОВАнинг вафот этганиги муносабати билан оила аъзоларига чуқур таъзия ихзор қилади.

Бош муҳаррир Акмал АҚРОМОВ
 Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар:
 хатлар — 133-29-70; эълонлар: 133-28-95, 132-11-39; факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кўнлари чиқади.
 Нашр қўрсаткичи — 563
 Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. 4531 нусхада босилди. Қоғоз бичими А-2

Нашрини етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимлариға ёки «Тошкент почтамити»ға — 133-74-05 телефонига муурожаат қилишингиз мумкин.
 Газета Ўзбекистон Давлат матбуот қўмитасида 10-рақами билан рўйхатта олнган

Газета «Тошкент оқшомининг» компьютер марказида терилди ва сақтиланди.
«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси бошқаронаси.
 Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.